NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Wydanie II. 1.
Rok IX. Kraków, środa 17 listopada 1926 Nr. 256

NOWY DZIENNIK

Adres ... administracji: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. t... — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 460.630.
... Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK"
... ...ikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
... ...aty przesłane redakcji nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena numeru **20** groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40, kwrt. Zł. 13·60
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 4·60, „ „ 13·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 5·00, „ „ 15·00
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 8·25, „ „ 25·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—, gratulacye Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne 100% o droższe

Po ekspose ministra Czechowicza

Kraków, 16 listopada.

Projekt budżetu na rok przyszły znany był już od kilku tygodni a tem samem znane były ogólne podstawy, na których rząd chce oprzeć w roku 1927/28 swą gospodarkę skarbową. Dochody wynosić mają 1.899·2 milj. zł a wydatki 1.898·7 milj. zł, czyli spodziewana jest nadwyżka dochodów w wysokości pół miljona złotych. Nadwyżka ta jest bardzo skromna, nie byłoby to jednak powodem do strapienia byleby tylko istniała pewność, że tak dochody jak i wydatki utrzymane będą w granicach preliminarza i nie przekroczą ich w żadnym razie. Przy pomocy tak niewielkiej nadwyżki dochodów nie mógłby rząd wprawdzie odtworzyć tak koniecznych rezerw kasowych, zjedzonych w roku ubiegłym i w pierwszej połowie roku bieżącego, ale przynajmniej budżet byłby zrównoważony a już sam ten fakt miałby decydujące znaczenie dla stałości naszej waluty. — —

Jak zawsze u nas dotychczas, leży więc punctum saliens w pytaniu, czy budżet jest realny czy też tylko papierowy. P. minister Czechowicz starał się oczywiście w ekspose swojem wykazać, że budżet jest realny. Najwymowniejszemi argumentami są jednak zawsze fakty. Otóż porównując poprzednie lata, widzimy że wydatki państwowe wyniosły w r. 1924 — 1.580 milj., w r. 1925 — 1,878 milj., w roku 1926 — około 1,810 milj. Wydatkom tym nie odpowiadały dochody, to też tak w r. 1924 jak i 1925 oraz w pierwszej połowie bieżącego roku trzeba było brak ten uzupełniać „nadzwyczajnemi" dochodami, t. zn. poprostu emisją bilonu i biletów zdawkowych. Od lipca br. jednak budżet nasz był istotnie zrównoważony, nawet przyniósł nadwyżkę 62 milj. zł. W ... ości dochody państwowe w roku bieżącym wyniosą około 1.700 miljonów zł.

Przewidując na rok przyszły dochody w wysokości niemal o 200 miljonow wyższej, starał się p. Czechowicz uzasadnić ten swój optymizm. Oczekuje on mianowicie, że podatki przyniosą o 100 miljonów więcej a to dzięki zatrzymaniu 10-procentowego dodatku (który zatem nie ustanie z końcem b. r., lecz będzie przedłużony na rok przyszły), następnie dzięki podatkowi dochodowemu, który w miejsce około 90 milj. w r. b. dać ma 120 milj. w końcu dzięki podatkowi majątkowemu, z którego spodziewa się 95 milj. zł. Dalsze 43 miljony ... ma dać monopol spirytusowy, rozszerzony obecnie na całe państwo, resztę — różne inne dochody. — —

Wprawdzie p. Czechowicz jest człowiekiem ostrożnym, zgoła nie fantastą w stylu p. Grabskiego, i dalekim od przesadnego optymizmu swego rzekomego mistrza (czemu dał wyraz choćby przez uznanie konieczności pożyczki zagranicznej dla trwałej naprawy naszego gospodarstwa), pomimo to jednak przytoczone wyżej cyfry spodziewanych nadwyżek w zbyt wielkiej mierze opierają się na przewidywaniach niż na rzeczywistości. Tak np. zapytać się trzeba, co uprawnia p. ministra do podwyższenia wpływów z podatku dochodowego o 30 miljonów, skoro rok bieżący, na którym wymiar tego podatku się opiera, był pod względem gospodarczym może jeszcze gorszym niż rok 1925? Gdyby przynajmniej pewnem było, że podatek ten rozciągnięty zostanie rychło na liczne rzesze obywateli, którzy obecnie mu nie podlegają (włościanie do 30 morgów!), to nadzieja ta byłaby może usprawiedliwiona, ale w przeciwnym razie budować na ostatnich wymiarach, jednogłośnie przez całe społeczeństwo osądzonych jako wygórowane, absolutnie nie wolno!

Jeszcze bardziej iluzoryczną jest nadzieja, aby podatek majątkowy, który w roku bieżącym przyniesie niespełna 40 miljonów, przyniósł w roku przyszłym aż 95 miljonów. Sam p. minister uznaje przecież ściągnięcie tego podatku, tak jak go określa ustawa z r. 1923 za zbyt uciążliwe dla ludności, jakżeż więc może preliminować tak znaczną nadwyżkę z tego, prawie że wyschłego już, źródła?

Podobnie jak strona dochodów tak i odwrotna strona medalu — wydatki państwowe — nasuwa dość wiele pytajników a najważniejszym z nich jest, czy dadzą się a la longue utrzymać obecne nędzne płace urzędników, pozostające na poziomie z przed kilku miesięcy, mimo znacznego wzrostu cen od owego czasu. Kiepskie uposażenia znośne są jeszcze w krótkich okresach przejściowych gdy dolar i ceny idą do góry, to znowu na dół, ale im dłużej utrzymuje się stabilizacja dolara i cen i to na poziomie wysokim, tem dotkliwiej odczuwać będą urzędnicy swe upośledzenie i tem natarczywiej domagać się będą podwyżek. W naszych zaś stosunkach politycznych nie długo trzeba czekać, aż jakieś stronnictwo podchwyci tę sposobność skaptowania sobie armji urzędniczej i wysunie sprawę tej podwyżki jako własny postulat. Wobec popularności zaś tego postulatu, opór rządu musi być słabym i nietrwałym, jak tego dowodzi świeży przykład Austrji, gdzie nawet rząd upadł na tej przeszkodzie a następca jego musiał ustąpić wobec postulatów urzędniczych. —

Wprawdzie rząd nasz przewiduje niejako poza budżetem 200 miljonów na poprawę bytu urzędników, ale — czyni to zależnem od uzyskania odpowiednich oszczędności czy też nadzwyczajnych dochodów. Nadzieja zaś ta, mocno przypominająca nadzieję na spadek po bogatym wujaszku w Ameryce, jest może za słabem zadośćuczynieniem postulatom urzędniczym i nie wiadomo, czy zechcą się oni nią zadowolić... — — —

Budżet przedłożony przez p. Czechowicza nie jest wolny od wątpliwości. Mimo to jednak nie pozostaje nam w obecnym układzie stosunków nic innego, jak tylko spodziewać się, że przezorna gospodarka rządu uniknie grożących raf podwodnych i osiągnie w przyszłym roku budżetowym równie korzystny stosunek dochodów do wydatków, jak to miało miejsce w ostatnich kilku miesiącach, no i że ta równowaga budżetu państwowego nie wytrąci zbyt dotkliwie z równowagi prywatnych budżetów obywateli.

Dr. B. S.

Jednomyślny protest sejmowej komisji prawniczej

przeciwko dekretowi prasowemu

(Telefonem od naszego Korespondenta)

Warszawa, 15. 11 Sin. Dzisiaj przedpołudniem komisja prawnicza Sejmu przystąpiła do obrad nad wnioskiem nagłym wszystkich klubów sejmowych w sprawie uchylenia rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 bm. w sprawie kar administracyjnych za przestępstwa prasowe.

Referat posła Liebermanna

Wniosek ten nagły zgłoszony został we formie ustawy, a referował go na posiedzeniu komisji poseł **Liebermann** z PPS, który w dłuższem i rzeczowem przemówieniu stwierdził przeciwkonstytucyjność rozporządzenia i wykazał brak celowości. Mówca zwraca uwagę, że dekret oddaje orzecznictwo i wyrokowanie w sprawach prasowych władzom administracyjnym, co nie jest zgodne z duchem demokracji i Konstytucją. Sprawa ukrócenia nadużyć nie potrzebuje wyjątkowych ustaw bo obowiązujące ustawy dają dostateczną rękojmię. Stosowanie dekretu stworzy atmosferę donosicielstwa i represyj, co nie leży bynajmniej w interesie państwa. Kończąc, pos. Liebermann wyraził pogląd że na uchylenie rozporządzenia wystarczy w zasadzie uchwała sejmowa, w tym jednak wypadku Sejm załatwi to drogą ustawy, a to dlatego, by przyspieszyć uchylenie mocy obowiązującej dekretu.

Przemówienia przedstawicieli Koła Żyd.

W dyskusji zabrał głos pos. **Sommerstein** (Koło Żyd.), wskazując, że dekret narusza art. 2 Konstytucji, gwałci naczelne zasady najnowszego ustawodawstwa karnego, a w szczególności zasadę „ne bis in idem", czyli że nikt nie może być pociąganym za to samo przestępstwo dwukrotnie do odpowiedzialności i że wykonanie kary może nastąpić dopiero po jego prawomocnem orzeczeniu. Dalej pos. Sommerstein analizuje poszczególne ustępy dekretu wykazując brak budowy prawnej i podnosi, że dekret chroni niepomiernie każdy, choćby najniższy organ władzy, a zapomina o ciałach ustawodawczych wymieniając jedynie marszałka. Dekret ten jest wy... n najwyższej nieufności do sądownictwa i doprowadzić może do kolizji między władzami administracyjnemi a sądownictwem. Wkońcu poseł Sommerstein zwraca uwagę, że Sejm powinien wystąpić

z [illegible] prasowej.

Poseł Hartglas [illegible] uwagę, że dekret prasowy [illegible] organy, które [illegible] prasowej sądzenia w [illegible] krytyki, czyli, że sędziami będą ci, którzy mają być sądzeni. Pos. Hartglas wnosi, by [illegible] pierwszy [illegible] przed 1 grudnia, jako [illegible] dniem wejścia w życie niniejszej ustawy [illegible] zwrócone, a [illegible] przez zastosowanie dekretu wyrządzone szkody, mają być wynagrodzone.

Inni mowcy

Poseł Hałaśkiewicz (Kat. Lud.) wnosi na wybór komisji dla zmiany dekretu.

W dyskusji brali jeszcze udział posłowie Kaczyński, [illegible] Łypacewicz, Kadłubowski, Szebeko i inni. Wszyscy posłowie wypowiadają się przeciw dekretowi.

Poseł Bittner (Ch. D.) wnosi ponadto o wyłączenie z pod pełnomocnictw spraw objętych dekretem prasowym.

Poseł Sanojca (Wyzw.) zwraca uwagę, że można czekać aż do chwili wniesienia dekretu przez rząd do Sejmu, a obecny pośpiech mógłby być uważany za złośliwość.

Zgodna uchwała

Do wniosku posła Hartglasa zgłoszono cały szereg poprawek, zadecydowano jednak, by wszystkie poprawki wycofać, a to dlatego aby jednomyślna uchwała komisji miała charakter manifestacyjny. Przy drugiem i trzeciem czytaniu wniosek wszystkich klubów poselskich przyjęty został jednomyślnie bez żadnych zmian i uchwalono:

Wysoki Sejm raczy uchwalić projekt ustawy w brzmieniu proponowanem we wniosku klubów poselskich.

Obrady senackiej komisji skarbowo-budżetowej

nad sprawozdaniem Najw. Izby Kontroli Państwa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11. (Sin) Senacka komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem sen. Buzka wysłuchała referatu sen. Adelmana o sprawozdaniu Najwyższej Izby kontroli państwa z działalności ministerstwa skarbu za r. 1925. Referent przedstawił komisji cały szereg rezolucyj. — — —

Senator Szereszewski z Koła Żyd. postawił wniosek, aby sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli państwa rozpatrywano równocześnie z budżetem na rok 1927—28. Wniosek ten jednak odrzucono. — —

Uchwalono natomiast rozpatrzeć powyższe sprawozdanie, dotyczące działalności ministerstwa skarbu, w dwóch częściach, a mianowicie przy debacie nad wynikami kontroli państwowej w dziale monopoli państwowych i przy debacie nad działalnością innych działów administracji skarbowej. —

Sen. dr Rottenstreich (Koło Żyd.) otrzymał referat w sprawie budżetu ministerstwa handlu i przem., losy jednak tego referatu zależą od ustosunkowania się Koła Żydowskiego do budżetu. — — —Ł

Następne posiedzenie komsji odbędzie się we wtorek o godzinie 10 rano.

Wizyta jednego z wodzów faszyzmu włoskiego u marszałka Piłsudskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11 (Sin) Dzisiaj przyjął pan premjer marszałek Piłsudski jednego z wodzów i teoretyków faszyzmu włoskiego posła i profesora Lanfranconiego, który bawi obecnie w Warszawie. P. Lanfranconi przybył do premjera ubrany w uroczysty strój faszystów tj. w czarną koszulę. Rozmowa trwała godzinę. Pan premjer wręczył p. Lanfranconiemu dwie swoje podobizny, jedną z dedykacją dla Lanfranconiego, drugą zaś z dedykacją dla Mussoliniego. ——

Groźba konfliktu w przemyśle górniczym Zagł. Dąbrowskiego

Górnicy wypowiedzieli umowę zbiorową.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11 (Sin) Związki zawodowe górników Zagłębia dąbrowskiego wymówiły radzie zjazdu przemysłowców w ubiegłą sobotę obowiązującą dotychczas umowę zbiorową. Wypowiedzenie umowy wchodzi w życie z dniem 1. grudnia. Górnicy dąbrowscy przy zawieraniu nowej umowy domagać się będą poprawy płac z uwzględnieniem dodatków drożyźnianych. Najprawdopodobniej dojdzie do zatargu. ———

Wynik wyborów do rad gminnych na Górnym Śląsku

Niemcy zdobyli większość mandatów.

Telefonem od naszego korespondenta.

Katowice, 15 11 (D) Godzina 10 wieczór. W chwili obecnej znane są następujące wyniki wczorajszych wyborów do rad gminnych na terenie Górnego Śląska. W 16 gminach okręgu katowickiego Polacy zdobyli 120 mandatów, Niemcy 48, w 12 gminach powiatu Świętochłowickiego zdobyli Polacy 67 mandatów, Niemcy 74. W Królewskiej Hucie-miasto lista Korfantego zdobyła 11 mandatów, lista niemiecka 32 mandaty, socjaliści niemieccy 6 mandatów, polscy socjaliści 3 mandaty, komuniści 2 mandaty. — — — ŁŁ

Na podstawie dotychczasowych wyników (ostatecznego obliczenia dotąd niema) stwierdzić można, iż Niemcy zdobyli 52 procent ogółnej ilości mandatów do rad gminnych na Górnym Śląsku. — — —

Krwawy dramat w warszawskim domu akademickim

Warszawa, 15. 11 Sin. W jedynm z domów akademickich w Warszawie zdarzył się wczoraj krwawy dramat. Około godziny 10 w nocy wrócił do domu akademickiego student politechniki Józef Tyszka, lat 27, w towarzystwie akademiczki Bronisławy Górnej, lat 21. Oboje młodzi udali się do pokoju zamieszkałego przez Józefa Tyszkę wraz z bratem jego Konstantym. W pewnej chwili Józef Tyszka poprosił brata, by udał się do bibljoteki, gdyż chce z Górną rozmawiać poufnie. Konstanty Tyszka zeszedł do bibljoteki gdzie zabawił kilka minut. Gdy wracał usłyszał w korytarzu huk wystrzału rewolwerowego drzwi pokoju zastał zamknięte na klucz. Po dość długiem dobijaniu się otworzył mu brat broczący krwią z rany w prawem oku. Gdy wszedł do pokoju, zauważył [illegible] leżącą na podłodze w kałuży krwi. Górna o[illegible] nad ranem zmarła. Tyszka odmawia wszel[illegible] zeznań. Pr[illegible] dramatu szukać należy najprawdopodobniej w [illegible] zawodzie miłosnym

W środę rozstrzygnie się sprawa wykluczenia

min. Moraczewskiego z P. P. S.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11 (Sin) Posiedzenie Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS, na którem ma się rozstrzygnąć sprawa wykluczenia ministra Moraczewskiego z partji, odbędzie się we środę, dnia 17 bm. o godzinie 5 popołudniu. — —

Polskie Towarzystwo Paneuropejskie

Telefonem od naszego korespondenta

Warszawa, 15 11 (Sin) W Warszawie powstało Poskie Stowarzyszenie Paneuropejskie. Organizatorem stowarzyszenia jest p. Aleksander Lednicki.

Zapasy walut w Banku Polskim - rosną

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11 (Sin) Zapasy walut w Banku Polskim od dłuższego czasu stale wzrastają. Skup walut przez Bank Polski w pierwszej dekadzie listopada br. wynosi 10 miljonów 20 tysięcy złotych w złocie, mimo przekazania do Nowego Jorku 1 miljona dolarów na pokrycie raty pożyczki dillonowskiej.

Pożyczki B. G. K. dla rolnictwa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 11 (Sin) Z polecenia ministra skarbu Bank Gospodarstwa Krajowego udziela nadzwyczajnych pożyczek dla rolnictwa w 14 powiatach dotkniętych klęskami elementarnemi. Suma preliminowana wynosi 3 miljony złotych. Bank Polski przystępuje także do udzielenia pożyczek właścicielom większych majątków ziemskich, zgodnie z propozycją naczelnej organizacji ziemiańskiej. Kredyty dla właścicieli większych własności ziemskich na pierwszy rok wynoszą 2 miljony złotych, Ponadto Bank Polski prolongował poprzednie pożyczki na 1 rok.

Narada w sprawach rolnictwa u wiceprem. Bartla

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 11 Sin. Dzisiaj o godzinie 5 popołudniu odbyła się pod przewodnictwem premjera Bartla narada rolnicza. Udział w naradzie wzięło około 80 osób z Wielkopolski, Kongresówki i Małopolski. Z Małopolski obecny był ks. Czartoryski, Knopka, prof. Gałęski, p. Brzeziński i poseł Pluta.

Na porządku dziennym posiedzenia były postulaty rolnicze i gospodarcze, sprawa kredytów dla rolnictwa, produkcja zasiewna, oświata rolnicza i współpraca organizacji ziemiańskiej z rządem.

Niepokojący objaw

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 11 Sin. Ostatnie sprawozdanie z rynku pracy w Polsce notuje niepokojące objawy. Bezrobocie przestało sie zmniejszać. Z początkiem bieżącego tygodnia liczba bezrobotnych wynosiła 196.562 czyli tyle ile z końcem października.

Zmiana na stanowisku prezesa krak. Izby skarbowej

Warszawa, 15 11 (Sin) Dowiaduję się, iż w najbliższym czasie ma zostać prezes Izby skarbowej w Krakowie p. Greger przeniesiony na stanowisko prezesa Izby skarbowej we Lwowie. Natomiast prezes lwowskiej Izby skarbowej p. Pollak przechodzi na to samo stanowisko do Krakowa. — —

Nietakt prezesa warszawskiej rady miejskiej

Warszawa, 15. 11 Sin. Podczas uroczystości szopenowskich które odbyły się w niedzielę w Warszawie zdarzył się przykry fakt, rzucający jaskrawe światło na nietakt prezesa warszawskiej rady miejskiej, pna Palińskiego. Oto po odsłonięciu pomnika prezes warszawskiej rady miejskiej nie czekając aż p. prezydent Rzplitej złoży przygotowany wspaniały wieniec, złożył u stóp pomnika wieniec od m. st. Warszawy — pierwszy. Nastąpiła ogólna k[illegible]ernacja. P. prezydent Rzplitej wieńca swego o[illegible]iście nie złożył.

Rada miejska na posiedzeniu prawdopodobnie wyrazi ubolewanie z powodu tego incydentu.

Zakończenie strajku angielskiego

(K) Strajk górników angielskich, który trwał przeszło 6 miesięcy, jest już na ukończeniu. Konferencja delegatów miała dwie drogi do wyboru, albo sama przyjąć warunki kompromisowego wniosku rządu, albo też polecić pojedyńczym okręgowym organizacjom przyjęcie tego wniosku. Konferencja delegatów wybrała tę drugą drogę, co jednak na przebieg strajku żadnego wpływu mieć już nie może.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że robotnicy strajk ten przegrali. Nie udało im się uratować ani 7-godzinnego dnia pracy, ani też jednolitego minimum płacy. Tak płaca, jakoteż i dzień pracy podpadają bowiem pod punkty, nad którymi w okręgowych umowach będzie się dyskutowało. Udało się tylko robotnikom w ostatniej chwili i to dzięki interwencji rządowej wywalczyć ramy dla jednolitych postanowień, które mają obowiązywać w całym kraju. Umowy okręgowe, które powstaną na podstawie tych ram, podlegają rozjemczej jurysdykcji urzędu okręgowego. Te zaś okręgowe umowy, które zawarte będą nie na podstawie tych ram, podlegać mają jurysdykcji krajowego sądu rozjemczego, jako instancji odwoławczej. — — ŁŁ Ł Ł

Oto koncesje, które robotnicy zdołali sobie w ostatnim momencie wywalczyć. Nie ulega wątpliwości, że te koncesje są znacznie mniejsze od koncesyj, które mogli robotnicy uzyskać na podstawie projektu kompromisowego sir Herberta Samuela. O wiele lepiej byliby też robotnicy wyszli, gdyby byli przyjęli po nieudaniu się strajku generalnego kompromis zaproponowany przez Baldwina. Niestety fałszywa taktyka przywódców robotników nie pozwoliła robotnikom przerwać walki, która żadnych nie miała widoków powodzenia. Strajk generalny wobec nastroju ludności był skazany na niepowodzenie. Nie udały się też próby wielkich angielskich związków zawodowych robotników transportowych, marynarzy i kolejarzy, by nie dopuścić do Anglji węgla zagranicznego, tak, że teraz robotnicy zadowolić się muszą o wiele gorszym kompromisem.

Jakkolwiek rzecz się ma, życie gospodarcze Europy musi poważnie liczyć się z ukończeniem strajku angielskich górników. Nie oznacza to wcale, by Europa odrazu wróciła do sytuacji przed strajkiem. Ekonomiczne następstwa strajku będą jednak w Anglji jeszcze trwały prawdopodobnie miesiące całe. Należy bowiem przypuszczać, że Anglja dołoży wszelkich sił, by postawić na nogi swój ciężki przemysł, a zwłaszcza przemysł żelazny, którego produkcja spadła do jednej dziesiątej części produkcji rocznej. Faktem więc jest, że Anglja tak prędko nie wystąpi na arenę Europy, jako eksporter węglowy.

Mimo to gospodarcze następstwa likwidacji strajku długo na siebie nie dadzą czekać. Gdy trwała kampanja strajkowa, można było w całej Europie zauważyć brak węgla, który eksportowano zagranicę, nie uwzględniając wcale potrzeb konsumcji krajowej. Gospodarka wielu krajów europejskich zorjentowaną była w kierunku długotrwałości strajku. Od szybkiej zmiany orjentacji zależy, czy ta likwidacja strajku angielskiego nie wywoła przesilenia ekonomicznego, o którem przebąkiwują nawet już powszechnie w Berlinie. Rozpocznie się znowu dyskusja na temat, czy zmniejszenie kosztów produkcji i powiększenie czasu pracy są jedynem lekarstwem na grożący kryzys. Niedawno, omawiając manifest bankierów, oświadczył prezydent Coolidge, że Ameryka zawdzięcza swoje bogactwo nie eksportowi, tylko sile konsumcji ludności. Wszystkie plany gospodarcze Paneuropy skończyć się muszą fiaskiem, jeśli nie uda się konsumcji europejskich krajów w ten sposób podnieść, by każdy kraj stanowił dostatecznie silny rynek dla swego własnego przemysłu. Wobec zakończenia strajku górników, gospodarka kontynentalnej Europy staje znowu przed dawnym problemem.

Na horyzoncie politycznym

„Piast" popiera rząd?

W ostatnich dniach odbył się w Konopnicy, pow. Lubelskiego, wiec P. S. L „Piast", na którym przemawiał poseł Dębski. Oświadczył on, że jego stronnictwo popiera rząd, we wszystkich jego poczynaniach, jednakże kategorycznie przeciwstawi się wszelkim dążeniom monarchistycznym. —

Endecko-piastowski plan w sprawie unji monarchistycznej z Czechosłowacją?

Agencja Wschodnia donosi, że w Cieszynie odbyły się niedawno tajne konferencje między przedstawicielem endecji a wybitnym przywódcą narodowej demokracji w Czechosłowacji. Nazwisk obydwu polityków nie podaje Agencja Wschodnia, lecz ogólnie przypuszczają, że chodzi tu o Romana Dmowskiego i Kramarza. W czasie konferencji uchwalono podobno dążyć do unji polsko-czeskiej na zasadzie ustroju monarchistycznego. Wspólnym królem Czechosłowacji i Polski miałby zostać brat obecnego króla bułgarskiego, Cyryl Koburg. W związku z tem zwracają radykalne koła polityczne w Polsce uwagę na fakt, że także stronnictwo „Piasta" opowiada się podobno za unją posko-czeską. (Wszystkie te wiadomości należy naturalnie traktować jako plotki polityczne. — Redakcja).

Sprawy mandatowe na sesji grudniowej Rady Ligi Narodów

Dnia 6 grudnia br. rozpocznie się sesja Rady Ligi Narodów. Na porządku dziennym znajdzie się m. in. sprawozdanie z obrad Komisji Mandatowej. Rada Ligi Narodów [illegible] mie stanowisko wobec uchwał, które zap[illegible] w Komisji Mandatowej.

Mussolini znowu mówi

Mussolini nie przestaje mówić. Wciąż przyjmuje nowych korespondentów gazet zagranicznych, wobec których opowiada o swoich olbrzymich planach na przyszłość. I tak ostatnio przyjął współpracownika nacjonalistycznej „Deutsche Allgemeine Zeitung", któremu oświadczył, że Włochy w ciągu 10-ciu lat staną się przodującem mocarstwem. O stosunkach niemiecko-włoskich wyraził się Mussolini w sposób następujący: Prawu mniejszości narodowych przeciwstawiam prawo większości. Włochy liczące 42 miljonów ludzi są krajem o jednolitej strukturze. — Gospodarcze względy okażą się bardzo silne i przyczynią się do zadzierzgnięcia serdecznych stosunków między Włochami a Niemcami. Jako przykład przytoczył Mussolini umowę zawartą między niemieckiem lotnictwem o włoskim Aero-Lloydem. Także projekt drogi automobilowej między Hamburgiem a Medjolanem jest najlepszym dowodem że Włochy stanowią bardzo ważne ogniwo międzynarodowej komunikacji. Od dłuższego czasu prowadzi się też rokowania o zawarcie między Włochami a Niemcami traktatu rozjemczego, a Mussolini wierzy w przyjaźń włosko-niemiecką.

Z teatru żydowskiego

Doprawdy recenzję należy pisać nie po premjerze. Premjera bowiem w „Żydowskim Teatrze" to właściwie generalna próba.

Na drugiem przedstawieniu „Moszkele Chazer" całość wyglądała zupełnie inaczej. Przedewszystkiem nowa była obsada roli Tani. P. Eisen ma talent pełny, wybuchowy, skłaniający się ku tragicznemu patosowi. Od razu bierze tony bardzo mocne, ale to „fortissimo" należy twardo trzymać na wędzidle artystycznego umiaru. Były w kreacji p. Eisen pewne niedociągnięcia, ale na ogół można wiele się po tej artystce spodziewać.

P. Izrielson nie zawiódł naszych nadziei. Jego kreacja Meyera Beera inne zupełnie okazała oblicze niż na premjerze. Nietylko zewnętrzna zmieniła się strona, ale samo postawienie roli zostało pogłębione i psychologicznie uzasadnione.

Miło mi przy tej sposobności stwierdzić że p. Nysenzwajg kreację swoją wzbogacił o odcienie, których premjerowa sylwetka wcale nie miała. Już nie [illegible] już nie tylko „mołojca" oglądaliśmy na scenie tylko człowieka cierpiącego.

Także p. Welnerowa nadała swej sylwetce inne zabarwienie dzięki też temu jej kreacja bardzo dużo zyskała na wagiczniej sile ekspresji.

Szczególny jednak zachwyt wzbudza obok posągowego jednolitego p. Szermana p. T[illegible]ów, który poł[illegible] i wyraziście uwypuklił now[illegible] szczegóły, tak że jego Pjataka można uważać [illegible] prawdziwy majstersztyk aktorskiego kunsztu [illegible] jeszcze wspomnieć a [illegible] wyrazu reżyserji p. Turkowa — zrozumiemy dlaczego „Moszkele Chazer" taki trjumf odniósł na naszej scenie.

M. K.

—o§o—

Z sali koncertowej

UMBERTO URBANO.

Nim ten młody śpiewak otworzy usta do śpiewu ma już zapewniony sukces u piękniejszej części audytorjum (decydującej o powodzeniu choćby tylko przez liczebną przewagę), wskutek swej pysznej aparycji typowo pięknego Włocha, umiejącego wyzyskać ten dar natury w znakomity sposób nabyty w najlepszej oczywiście formie na deskach teatru, a powiększony jeszcze bardziej czarującym, pełnym kokieterji uśmiechem. Sukces ten zdobyty niejako a vista utrwala się jednak z przyczyn ważniejszych — o ile idzie o brzydszą część słuchaczów; Urbano posiada bowiem rzeczywiście cały szereg wielkich zalet głosowych, wystarczających i bez tamtych do powodzenia. Baryton jego o wielkiej rozpiętości ku prawie tenorowej górze, posiada dużo metalu w średnicy, bajecznie lekką emisję popieraną fenomenalnie wykształconym oddechem wystarczającym na najdłuższe frazy i umożliwiającym łączenie całego [illegible] tonów w legato bez śladu wyczerpania, [illegible]nie postawioną technikę i bardzo wyrazistą dykcję. To są jasne strony tego medalu: są jednak i [illegible] mniejsze: a więc pozbawiony dźwięku i wyrazu dół zimny timbre głosu spowodowany brakiem [illegible]iego natural[illegible] vibrata zastąpionego nało[illegible] w odpowied[illegible] miejscach tremolem psującem [illegible] (dlatego też [illegible] ten zawodzi w liryce niema w nim ciepła), w końcu lekkie detonowanie nawet na dłuższych przestrzeniach. Impulsywność ruchów i deklamacja przypominają Didura.

Zwracał na siebie uwagę doskonały w frazowaniu akompanjament p. Henryka Günzburga.

Dr. Henryk Apte.

—o§o—

Z Wystawy w Pałacu Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych

Najciekawsze są prace Adama Bunscha; poznać w nich niesfałszowaną kulturę malarską autora i indywidualność, czyli innemi słowy: istotną potrzebę i zdolność plastycznego wyrażenia się. Przekonuje o tem martwa natura „Buraki". Z prac większych wywnioskować to trudniej choćby dlatego że dołącza się tu anegdota — fabuła literacka, usuwająca na drugi plan wartości plastyczne. Ale i tu Bunsch okazuje się jako interesujący ilustrator. Ogółem biorąc, mamy przed sobą artystę niezwykle charakterystycznego, o czułem oku kolorysty, ale tak powściągliwego, skąpego w kolorze że obrazy stoją na pograniczu malowidła i rysunku.

Pejzaże L. Kowalskiego mimo wielkiej obfitości różnorodności palety nie wywołują wrażenia. Kolor w nich nigdzie nie daje tego, co dać jest w stanie.

Machalski wystawił kilka portretów znakomitych w wyrazie; malarz ten nie unika „trudnej pozycji" twarzy, szuka z powodzeniem charakteru portretowanych w linji n[illegible] oczu. Niestety [illegible] koloryt nie domaga.

Znakomite kompozycyjnie są prace Z. Pronaszki

Przegląd prasy polskiej

Konferencja naszych endeko-faszystów. — Endecy kokietują kler. — Co mówi prasa o otwarciu Sejmu?

Dekret prasowy jak właściwie nietylko kompromitacją rządu, lecz porażką polskiego faszyzmu. Polscy wielbiciele Mussoliniego uprawiali nieprzebierający w środkach kult „il Duce", należałoby więc oczekiwać... ale pozwólmy mówić p. Przemyskiemu z łódzkiego „Głosu Polskiego": —

Wczorajsi zwolennicy Mussoliniego z całą gwałtownością wystąpili przeciwko tej próbie mussolinizmu w Polsce. Jęli pluć we własne gęby. Jęli połykać ślinę, którą wczoraj jeszcze usiłowali zohydzać demokrację, wolność, ustrój reprezentacyjny i zdobycze wieku XIX!..

Pobiegli wszyscy pod sztandar demokracji i parlamentaryzmu, aby śród wyznawców tych hasel wyklinanych szukać obrony przeciw temu, co wczoraj jeszcze chwalili, czego wczoraj jeszcze wzywali jak zbawienia.

Pierwszy występ faszyzmu w Polsce doznał niesłychanej porażki; wyparli się go wszyscy którzy mu dozgonną ślubowali wierność.

Jest to porażka zasadnicza. Jeśli rząd wypuścił dekret prasowy w tym celu, aby zdemaskować i przygwoździć rodzimych apostołów faszyzmu, to próba ta powiodła się najzupełniej. Faszyści polscy leżą.

A ponieważ dekret także leży, więc nie pozostaje nic innego, jako czemprędzej go wycofać lub zmienić.

Endecy teraz bardzo gorliwie się korzą przed klerem, a dlaczego to robią, opowiada nam poseł Czapiński w „Robotniku", pisząc:

Dlatego przedewszystkiem, że interes polityczny każe słabnącej endecji tak czynić! Oparcia ma coraz mniej. Klijentelę włościańską odbierają stronnictwa ludowe (nawet w Poznańskiem); odwraca się się obszarnictwo; nawet lewiatańczycy (przemysł) paktują z p. Bartlem i łamią endecką solidarność. Pozostaje jeszcze trochę ciemniejszych chłopów, trochę burżuazji, zwłaszcza drobnej, troszkę inteligencji. Ale jeśli kler się odwróci, nie daj Boże — co będzie? Będzie bardzo kiepsko! Jeśli pójdzie np. za chadecją? albo zgoła za innemi grupami — nawet z pozachjeny. Trzeba zaskarbić sobie względy; trzeba zapewnić sobie poparcie; trzeba upewnić o swem bezwarunkowem się oddaniu — bez względu na interes narodu i państwa. Skąd ta zmiana postawy. W Polsce podległej można było mieć zastrzeżenia; w Polsce zaś niepodległej, gdzie trzeba mieć wyborców (i wyborczynie!!) na ten luksus pozwolić sobie niepodobna. A specjalnie w ostatnich, b. kiepskich dla endecji czasach poparcie księżej sutanny staje się jedyną deską ratunku.

A teraz kika głosów prasy polskiej z okazji otwarcia Sejmu. — ŁŁŁ

„Głos Prawdy" pisze: —

Jeżeli tedy można czego życzyć Izbom rozpoczynającym sesję, to przedewszystkiem nastroju powagi i szczerej sumienności w traktowaniu spraw Państwa co pozwoli uniknąć im dalszej kompromitacji, a Rządowi uciekania się wbrew woli do ostrzejszych środków obrony interesów Rzeczypospolitej przed nieodpowiedzialnemi szaleństwami klubów partyjnych.

„Warszawianka" oburza się na małostkowość przy otwarciu Sejmu:

Już to jest dostatecznie złe, że w okresie tak naprawdę ciężkich trosk krajowych pojawiają się wogóle, właśnie w zetknięciu Głowy Państwa z Ciałami Ustawodawczemi, takie małostkowości, doprowadzone do tego, że Marszałek Sejmu nie był na Zamku należycie przyjęty i nie miał należytego w uroczystości miejsca, a Marszałek Senatu, nie otrzymawszy odpowiednich zawiadomień w tym względzie, powstrzymał się od wzięcia udziału i niewątpliwie tego nie żałuje.

Zaś „Gazeta Warszawska" taki daje komentarz mowy min. Czechowicza:

Charakteryzując stosunki gospodarcze, jako monotonja — w dosłownem znaczeniu wartość tych prac umniejsza. Każdy obraz poszczególny uderza walorami artystycznemi u kilka razem oglądanych — nuży.

L. Karpiński dał portrety i kwiaty pociągające niezwykłym czarem, słodyczą pastelowej miękkości. Walor koloru bez reszty wydobyty.

Pinkas nadesłał kilka drobnych prac uderzających przedewszystkiem wibracją kolorów. Leszko (wystawa zbiorowa) daje pejzaże traktowane jako kompozycje brył i szerokich płaszczyzn barwnych. Mimowoli nasuwa się pytanie czy artyście temu starczy sił, potrzebnych do takiego odchylenia się od rzeczywistości. Prace te jednakże są bardzo interesujące i w stosunku do tamtegorocznej wystawy są dużym krokiem naprzód.

Prace Wodzinowskiego, zebrane w jednej sali nie dają żadnego wyobrażenia o tem co świetny artysta ten dotychczas stworzył.

Nie wiem, czy to wada czy zaleta ta lekkość, prawie bezprzedmiotowość jaką mają obrazy M. Schönberga; dużo w nich jednakże nastroju szczerego. Należy jednak przy tej sposobności stwierdzić że „nonszalancja" w wykonaniu wymaga albo ogromnego temperamentu, który zniewala widza, albo też wyrafinowanej umiejętności.

Z obrazów Lewkowicza wybija się na pierwszy plan główka „Cyganki" barwnością swoją, podkreślam to, ponieważ artysta ten zwykł kłaść główny nacisk na tonowanie raczej, jak sam kolor.

Rzeźby Pelczarskiego, nie wszystkie wprawdzie — rozwiązują masę i zaznaczają tę monumentalność, która stanowi racje bytu rzeźby w ogóle. Portrety rzeźbione podkreślają raczej charakter psychologiczny. M. Waldmann.

tło dla finansów państwa p. min. Czechowicz dał obraz słoneczny, usuwając cienie. Ani słówka nie usłyszeliśmy o tem, jak zwyżka cen w kraju, idąca do równi złotowej, odbije się na naszym wywozie. Nie dowiedzieliśmy się, czy koniec strajku górniczego w Anglji nie będzie plamą na słonecznym obrazie, nakreśl. tym przez p. ministra. Nie zapewnił nas ani jednem zdaniem p. Czechowicz, iż pogarszający się bilans handlowy dozna poprawy.

Z teatru, literatury i sztuki

— **WIELKI WIECZÓR KABARETOWY W KRAKOWSKIM TEATRZE ŻYDOWSKIM.** Dziś, wtorek odbędzie się w Krakowskim Teatrze Żydowskim przy ul. Bocheńskiej 7 Wielki wieczór kabaretowy z udziałem całego zespołu artystycznego. Na program złożą się skecze, piosenki ludowe z charakteryzacją, menologi, deklamacje i aktualia. Kierownictwo artystyczne wieczoru prowadzi reżyser p. Jonas Turkow. Conferencier p. D. Szerman. Akompaniament muzyczny p. dyryg. B. Sperber. Początek wieczoru o godz. 8-mej wieczór.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś we wtorek po raz 5-ty „Kłopoty genjusza" z pp. Starską i dyr. Nowakowskim w rolach głównych. Jutro we środę dwa przedstawienia: popołudniu o 3.30 „Hanusia" z pp. Kostecką i Rozmarynowskim i IV. część „Dziadów" z dyr. Nowakowskim, wieczorem „Proboszcz wśród bogaczy". Pod kierunkiem dyr. Nowakowskiego dobiegają końca próby z „Dyktatora" Jules Romains'a. Aktualna ta nowość, rozgrywająca się, jak objaśnia autor, w stolicy wielkiego współczesnego państwa, przynosi pogłosy wypadków politycznych doby współczesnej uogólnione w oryginalny sposób. W roli dyktatora Denisa wystąpi p. Z. Nowakowski, głową lewicy, Ferceolem będzie p. Kelakowski obok tych dwóch głównych ról wystąpią pp. Jednowski (Król) Sosnowski (Hrabia Murrey), Hałacińska (Królowa), Kostecka (Magdalena) i inni. Premjera „Dyktatora" odbędzie się w sobotę bieżącego tygodnia.

— **TEATR POPULARNY „NOWOŚCI".** Dziś i codziennie o godz. 7.30 wieczór przepiękna operetka w trzech aktach Granistaedtera p. t. „Orłow", która odniosła niebywały sukces na premjerze. Gra wystąpców niebywała. W przygotowaniu przepiękna operetka pełna komizmu p. t. „Cnotliwy Saldwin" pod reżyserją dyrektora T. Pilarskiego.

— **SŁYNNY BALET BODENWIESER,** złożony z 8 osób, przyjeżdża do Krakowa i wykona swój nowo wystudjowany oryginalny program na jedynym wieczorze baletowym we czwartek, dnia 18 bm. w Starym Teatrze.

— **DRUGI KONCERT KWARTETU TRYJESTEŃSKIEGO,** który odniósł tak niebywały sukces wczoraj w Krakowie, odbędzie się w sobotę, dnia 20 bm. w Starym Teatrze. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego Sławkowska 8.

— **WIECZÓR KOMPOZYTORSKI KAROLA SZYMANOWSKIEGO,** naszego sławnego kompozytora odbędzie się w niedzielę, 21 bm. w Starym Teatrze. Wykonawcami będą: Stanisława Korwin Szymanowska (śpiewaczka) i kompozytor Karol Szymanowski.

———o§o———

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI (Bocheńska 7)
(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Wtorek: „Wielki wieczór kabaretowy".
Środa: „Moszkele Chazer".

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO
(pocz. o godz. 7.30 wiecz.)

Wtorek: „Kłopoty genjusza".
Środa: pop. „Hanusia — Dziady"; wiecz. „Proboszcz wśród bogaczy".

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI".
(pocz. o godz. 7.30 wiecz.)

Wtorek: „Orłow".
Środa: „Orłow".

REPERTUAR KINOTEATRÓW

BAGATELA: „Hazard życia".
NOWOŚCI: „Nad modrym Dunajem".
PROMIEŃ: „Książę krwi".
REDUTA: „Ludzie i bestje".
SZTUKA: „Królewicz".
UCIECHA: „Czerwony błazen".
WARSZAWA: „Sybir".

Wesoły kącik

„Ach Teofilu" woła zrozpaczona żona profesora, „skradziono mi kasetkę z biżuterją!" „Nie wielkie nieszczęście", uspokaja mąż żonę, „kluczyk został u mnie!"

* * *

Majstrowa (patrząc na terminatorów zajadających chleb): „Ja wam z pewnością chleba nie żałuję, ale jeśli położę chleb na stole, prosiłabym żeby został nietknięty!"

* * *

— Panie! — pyta gość kelnera — Cóż to znaczy? Znalazłem w sosie guzik od spodni!

— Ach, dziękuję uprzejmie! Szukałem go przez cały tydzień!

* * *

„Pan panie doktorze, jako wielki miłośnik koni, z pewnością mi powie, czy po jeździe konnej nie boli bardzo głowa?" — „Ależ nie — wprost odwrotnie, proszę pani!"

Odpowiedzi redakcji

AROS: Radzimy nie pisać wierszy.

Z. E.: Oba towarzystwa: Warszawa Muranowska 64. W jakimkolwiek języku.

BERG., PRZEMYŚL: Musi się Pan zwrócić do Stow. kupców (Kraków, Grodzka 43) lub do Izby handlowej.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Polski Puryszkiewicz czyli „Tych bić" p. Stpiczyńskiego

W „Tygodniku Handlowym" organie Stow. Kupców Polskich, zamieszcza redaktor tego pisma p. Dr. Juljan Kołomyjski pod powyższym tytułem następujące uwagi w odpowiedzi na znany już naszym czytelnikom artykuł „Tych bić" p. Stpiczyńskiego w „Głosie Prawdy". Z artykułem p. Stpiczyńskiego rozprawiliśmy się ze swej strony na tem miejscu już przed kilku dniami („Sanacyjna demagogja" w nrze z 11 bm.)

P. Kołomyjski pisze:

„Głos Prawdy" ma wprost niepospolicie i wszechstronnie utalentowanego redaktora. Pana Stpiczyńskiego.

Pisze on bowiem o polityce i o literaturze, o ekonomji i o spirytyźmie, o reformie rolnej i o przejściach miłosnych Casanowy, o kwestji robotniczej i o ustroju feudalnym, o Locarno, o Thoiry, o faszyźmie i komuniźmie, a ostatnio nawet — o drożyźnie.

Bo jakże? wszyscy o tem piszą, na Zachodzie — p. Stpiczyński był na Zachodzie — istnieje ponoć cała literatura poświęcona temu zagadnieniu, a p. Stpiczyński nie zabrałby głosu? — ŁŁ ŁŁŁ ŁŁ

I rzeczywiście zabrał głos w artykule: „Tych bić!" Tych, to — kupców. Dlaczego bić? Bo wywołują drożyznę. —

Jaką drogą doszedł p. Stpiczyński do tak smutnego i niepokojącego kupców wniosku? Wziął kij pielgrzymi do spracowanej orką dziennikarską i sanacyjną dłoni i wyruszył w wędrówkę po Polsce. Zajrzał pod strzechę i znalazł tam głód i chłód. Przemysłowiec ma wprawdzie co jeść, ale i jego zarobki są minimalne: gorzej jest już z rzemieślnikiem, a najgorzej z konsumentem.

„Przecz się to dzieje?" — grzmi z patosem p. pielgrzym. 5 ŁŁŁ

Przecz? Bóg za grzechy przodków pokarał Polskę straszną plagą: kupcem. Tak, to on, kupiec, rujnuje gospodarstwo narodowe; to on, ten polip, zjada wszystkie zyski naszej pracy - i producenta i konsumenta. Teren handlu to teren korsarstwa nieokiełznanego, to orgia bandytyzmu nieposkromionego. Na kark spekulacji, tytułującej się handlem, spaść musi topór represji. Tych, (tj. kupców) trzeba przedewszystkiem bić. —

P. Stpiczyński stanowczo zakrótko bawił zagranicą: czas i wydane pieniądze poszły na marne — nic się nie nauczył.

Ale zmieńmy ton żartobliwy na poważny. Nie dlatego, by wykazać, że p. Stpiczyński pisze głupstwa, że zabiera głos w sprawach, o których, jak widać, ma nader słabe pojęcie. Nie, — gdyż o tych sprawach tyle pisaliśmy na tych łamach, że nie będziemy się powtarzać. Pragniemy jedynie zwrócić uwagę czynników, łożących na „Głos Prawdy", że tego rodzaju podburzanie opinji publicznej przeciw ko całej warstwie narodu jest niedopuszczalne z punktu widzenia etycznego i ekonomicznego.

P. Stpiczyński swojemi pojęciami gospodarczemi tkwi jeszcze w fizjokratyźmie, który jedynie rolnictwo uważał za funkcję pożyteczną ekonomicznie, a swoim rozumieniem obowiązku publicystycznego nie odbiega od słynnego w przedwojennej Rosji Puryszkiewicza, który wzywał do pogromów ludności żydowskiej.

Z jakim wynikiem — wiemy. P. Stpiczyński, siejąc nienawiść, oby nie zbierał — burzy.

—o—o—

Nasz eksport węgla po uruchomieniu kopalń węgla w Anglji

B. minister i poseł p. Marjan Szydłowski, przedstawiciel konwencji węglowej górnośląskich w Warszawie, udzielił współpracownikowi Polskiej Agencji Publicystycznej następujących informacyj w sprawie eksportu po uruchomieniu kopalń w Anglji:

— Przed strajkiem eksport roczny węgla angielskiego wynosił około 60 milj. ton, czyli około 5 milj. miesięcznie. Długotrwałe bezrobocie wstrzymało ten wywóz, co musiało w konsekwencji doprowadzić do głodu węglowego na rynkach europejskich. Z chwilą powrotu do pracy miljona angielskich robotników górniczych, czego spodziewamy się w najbliższym czasie, sytuacja na europejskim rynku węglowym uległa zasadniczej zmianie, a jednem z następstw tego faktu będzie zmniejszenie się naszego wywozu. Spadek ten nie nastąpi wszakże nagle. Można uważać za rzecz pewną, że nie wszystkie 2,800 kopalń angielskich zostaną uruchomione jednego dnia i że upłynie jakieś 2—3 miesiące, zanim nasz eksport odczuje na sobie skutki uruchomienia kopalń angielskich. Przypuszczam, że przez najbliższe 3 miesiące, mianowicie: w listopadzie, grudniu i styczniu mając wygłodzoną Europę i konjunkturę zimową będziemy mogli utrzymać nasz eksport na poziomie 1 i pół milj. ton miesięcznie. Ł— Ł— Ł— Ł

W dalszych kalkulacjach musimy się liczyć poważnie tylko z Anglją, ponieważ drugi z kolei kraj eksportujący węgiel — Niemcy, z różnych względów natury technicznej i gospodarczej nie może zbytnio powiększyć swej produkcji. Rozpatrując po kolei wszystkie możliwe do zatrzymania na stałe rynki zbytu, możemy je podzielić na dwie zasadnicze grupy: północną i południową. Do rynków północnych należy grupa skandynawskich państw, Szwecja z zapotrzebowaniem rocznem około 4 milj. ton, Norwegja (zapotrzebowanie 2 milj. ton), Danja (3 i pół milj. ton) oraz Finlandja, Estonja, Łotwa i Litwa (z zapotrzebowaniem rocznem razem 1 i pół milj. ton). Pojemność wszystkich tych rynków wynosi zatem około 11 milj. ton. Możemy liczyć z pewnością — jeżeli nie stanie temu na przeszkodzie zdolność przeładunkowa Gdańska i Gdyni — że będziemy mogli umieścić na tych rynkach do 500 tys. ton miesięcznie, czyli około 6 milj. rocznie. — — Ł—ŁŁ Ł

Gdyby nie ograniczona zdolność przeładunkowa naszych portów moglibyśmy wywozić tą drogą do Rosji około 100 tys. ton miesięcznie, czyli utrzymać nasz wywóz na północ na poziomie 600 tysięcy ton miesięcznie.

Do grupy południowej należą: Austrja z zapotrzebowaniem rocznem 4 i pół milj. ton, Węgry — 1 milj. ton, Włochy 12 milj. ton, Rumunja — pół milj. ton, Bałkany — 4 milj. ton, i Czechy. Na tych rynkach możemy ulokować około 400.000 ton miesięcznie. Dodajmy do tego 2 do 2 i pół milj. ton rocznie, które może wziąć od nas Rosja, a otrzymamy przypuszczalną cyfrę naszego eksportu na północ, po łudnie i do Rosji w rozmiarze około 1 milj. ton miesięcznie. — — Ł ŁŁ

Pozostaje kwestja eksportu do Niemiec. Według mego zdania, w rokowaniach o traktat handlowy z Niemcami musimy zawarować sobie kontyngent miesięczny węgla w wysokości niemniej niż 300.000, co doprowadziłoby nasz wywóz do 1,300 tysięcy tonn.

Przyjmując, że wywóz roczny węgla po zawarciu traktatu z Niemcami wynosić będzie około 15 milj. ton, konsumcja wewnętrzna około 21 milj. ton, dochodzimy do wniosku, że cała nasza produkcja w parę miesięcy po strajku angielskim wyrazi się w cyfrze 35 milj. ton. Cyfra ta na nasz kraj jest stanowczo za niska. Powinniśmy dążyć, a mamy wszelkie dane po temu, by podnieść produkcję węgla w ciągu paru lat najbliższych. Na drodze do dalszej ekspanzji poza względami natury wewnętrznej i gospodarczej stoi tylko kosztowny transport który za pomocą najkrótszych połączeń kolejowych z naszymi portami powinniśmy obniżyć do 3 i pół — 4 fr. szw. za przewóz tonny.

———c§o———

Ostrzeżenie dla właścicieli domów w Niemczech

Wobec tendencji wykupowania nieruchomości, stanowiących własność obywateli polskich w Niemczech, zaznacza Agencja „Varsovja", że już obecnie konjunktura na rynku nieruchomości w Niemczech znacznie się poprawiła. Obecnie płacą za kamienicę w większych miastach niemieckich ceny stanowiące równowartość 7-mio do 10-ciokrotnego komornego, osiąganego z kamienicy w ciągu roku. Z wiosną ceny te mają się jeszcze podnieść, gdyż w Niemczech ma być zniesiona częściowo ochrona lokatorów dla sklepów, lokali handlowych i przemysłowych. Nie należy się przeto wyzbywać nieruchomości za niskie ceny.

———o§o———

POLSKI BANK PRZEMYSŁOWY we Lwowie rozpisał subskrypcję na akcje nowej emisji. Właścicielom dawnych akcyj przysługuje prawo poboru 2 akcyj nowej emisji na każde 3 akcje zwaloryzowane złotowe czyli na 1,500 akcyj markowych. Kurs emisyjny wynosi 103 zł. 50 gr. Ostatni termin subskrypcji upływa 28 grudnia br.

FUZJA FIRM NAFTOWYCH. Długotrwałe pertraktacje, toczące się w Paryżu doprowadziły wreszcie do fuzji polskiego towarzystwa „Premjer" z francuską firmą Credit General de Petroles, która obejmuje poważną część akcyj „Premjera" w stosunku 1 akcji (550-cio frankowej) swojej za 4 akcje „Premjera". Dla pokrycia tej tranzakcji wypuszcza Credit General de Petroles 70,000 sztuk nowych akcyj i powiększa swój kapitał akcyjny o 75 miljonów franków francuskich.

PRODUKCJA FIRMY NOBEL I FANTO ZWIĘKSZA SIĘ. Tow. Akcyjne „Bracia Nobel" dowierciło się w swoim szybie mraźnickim Nobel II. Szyb ten daje dziennie 12 wagonów ropy. Równocześnie odkryło Towarzystwo „Fanto" nowe źródło nafty, które dostarcza mu 8 cystern ropy dziennie.

Podziękowanie.

Wszystkim Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym i wszystkim członkom Stow. „Chajitim" za udział w oddaniu ostatniej przysługi Mężowi, wzgl. Ojcu naszemu

błp. **Chaimowi Kremlerowi**

składają tą drogą serdeczne podziękowanie.

Elsa Kremler
Dr. Henryk Kremler **Gustaw Kremler**

Podziękowanie.

Szan. Wydziałowi Stow. „Chajitim" w Krakowie za wystawienie tablicy pamiątkowej w lokalu Stow., celem uczczenia zasług długoletniego Prezesa, a Męża wzgl. Ojca naszego

błp. **Chaima Kremlera**

składają serdeczne podziękowanie.

Elsa Kremler
Dr. Henryk Kremler **Gustaw Kremler**

Akcja prez. Weizmanna w Ameryce

Profesor Weizmann, przebywający obecnie w Ameryce, weźmie udział w konferencji sjonistów amerykańskich, która rozpocznie obrady 21 bm. w Bostonie. Ogólnie przypuszczają, że prof. Weizmann złoży na tej konferencji sprawozdanie o swej misji w Ameryce odnośnie do swych starań około rozszerzenia Jewish Agency. W Bostonie czynią wielkie przygotowania dla oficjalnego przyjęcia prof Weizmanna. Burmistrz Bostonu zabierze prawdopodobnie głos na pierwszem posiedzeniu konferencji i powita oficjalnie prez. Weizmanna. —L —Ł Ł ŁŁŁ

Na czele akcji zbiórkowej na rzecz Keren Hajessod stanął sędzia Levis. Szereg wybitnych osobistości zgłosiło gotowość wzięcia czynnego udziału w akcji.

Egzekutywa sjońska a program bazylejski

Enuncjacja Dra Edera.

Londyn. (ŻAT) Podczas obiadu, wydanego na cześć p. D'Avigdora Goldschmida, przewodniczącego „Jewish Board of Deputies", członek Egzekutywy sjonistycznej dr. Eder wygłosił przemówienie, podczas którego poruszył niektóre zagadnienia sjonistyczne. Istnieje wiele definicyj sjonizmu, powiedział dr. Eder, z któremi organizacja nie ma nic wspólnego. Egzekutywa wykonywa jedynie wolę kongresów. Sjonizm opiera się na programie bazylejskim oraz interpretacjach, które zostały uchwalone przez XII. i XIII. kongres. Wydawca „Jewish Chronicle" p. Greenberg domaga się, na zasadzie sprawozdania, opartego na nieporozumieniu, usunięcia dr. Rosenblütha z Egzekutywy. Egzekutywa nie ma powodu w tym wypadku łączyć się ze zdaniem p. Greenberga. Dr. Rosenblüth w żadnej swej enuncjacji nie minął się z zasadniczemi uchwałami kongresów, więc niema powodu cokolwiek odwoływać. (Ustęp ten odnosi się do znanej mowy Dra Rosenblütha na konferencji sjonistów austrjac. — Red.)

Następnie dr. Eder stwierdził z radością, że Wł. Żabotyński skłania się (? — Red.) ostatnio do polityki Weizmana. W swem przemówieniu w Jerozolimie Żabotyński zaznaczył, że Anglji niepodobna do niczego zmusić, można ją tylko przekonać. —

co widział w Palestynie, wywołało w nim entuzjazm i wierzy głęboko w rozwój Palestyny.

Z Saloników telegrafują że ludność żydowska zgotowała gorącą owację Włodzimierzowi Żabotyńskiemu. —

Pożyczka rządu palestyńskiego dla Tel-Awiwu

Jerozolima. (ŻAT) Rząd palestyński udzielił samorządowi miejskiemu Tel-Awiwu pożyczki w wysokości 50,000 funtów.

Żabotyński opuścił Palestynę

Jerozolima. (ŻAT) Po kilkutygodniowym pobycie Wł. Żabotyński wyjechał z Palestyny. 7-go listopada odbył się w Tel Awiwie bankiet pożegnalny, w którym wzięło udział 230 osobistości żydowskich z całej Palestyny. Żabotyński zaznaczył w swem przemówieniu, że

Wykłady o Herzlu, Achad-Haamie i Geigerze

na Uniwersytecie berlińskim

Berlin. (ŻAT) W Instytucie Judaistycznym przy Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma w Berlinie odbędzie się w bieżącym semestrze podobnie, jak w roku ubiegłym, cykl wykładów o „Postaciach żydostwa nowoczesnego". Przewidziane są następujące wykłady: Dr. Vogelstein „Abraham Geiger, a reforma religijna w żydostwie", Docent dr. Wohlgemuth „S. R. Hirsch a żydostwo zachowawcze", Pastor dr. Windfuhr „Teodor Herzl, a nacjonalizm polityczny", Docent dr. Torczyner „Achad-Haam a nacjonalizm kulturalny".

O zwołanie światowej konferencji lóż Bnei Brith

Doniosłe uchwały loży angielskiej.

Londyn. (ŻAT) Niedawno obradowała w Londynie loża Bnei Brith Wielkiej Brytanji i Irlandji. Uchwalono zaproponować dr. Popperowi, mistrzowi wielkiej loży kontynentalnej zwołanie światowej konferencji Bnei Brith w czerwcu r. 1927., celem wymiany myśli oraz spotęgowania działalności poszczególnych lóż. Obradom przewodniczył p. Gordon Liverman wiceprezydent loży. Uchwalono przystąpić do wydawania własnego pisma. W okresie Świąt Wielkanocnych ma się odbyć wycieczka do Palestyny, która ma potrwać 3 tygodnie. Udział wezmą również nie-członkowie Bnei—Brith. W całym kraju ma być zorganizowany szereg odczytów o różnych zagadnieniach żydowskiego życia duchowego. Ma być również opracowany plan współdziałania żydowskiej młodzieży akademickiej z lożą Bnei Brith.

Przed procesem Schwarzbarta

Bukareszt (ŻAT) Dziennik „Adeverul" donosi z Kiszyniowa, że żydzi besarabscy utworzyli komitet, którego zadaniem będzie gromadzenie dowodów winy Petlury w pogromach żydowskich. Adwokat paryski William, współobrońca Szwarcbarta, bawi obecnie w Besarabji, celem zbadania dokumentów na miejscu. (O tem, aby Schwarzbart miał prócz Torresa jeszcze innego obrońcę, dotąd nie słyszeliśmy. — Red.) —ŁŁŁ

Agencja praska Ceps donosi: Do Kiszyniowa przyjechał w tych dniach znany publicysta i adwokat Marek Wiszniak, który zamierza wystąpić w charakterze obrońcy zabójcy Petlury, Schwarzbarta. Wiszniak zbiera obecnie wśród uchodźców rosyjskich przebywających w Bessarabji, informacje co do pogromów na Ukrainie.

———o§o———

ODEZWA RABINA KUKA W SPRAWIE KEREN HAJESSOD. Naczelny rabin Palestyny Kuk zwrócił się z apelem do Żydów na całym świecie, aby poparli Keren Hajesod. W tej krytycznej chwili dla Palestyny, czytamy w odezwie jest obowiązkiem każdego Żyda w miarę sił i możności, złożyć ofiarę na rzecz Keren Hajessod.

ŻYD W LITEWSKIEM MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI. Wybitny prawnik żydowski Fridstein został mianowany członkiem rady prawniczej przy ministerstwie sprawiedliwości. P. Fridstein był przez lat 17 radcą prawnym rosyjskiego ministerstwa spraw wewnętrznych. Przed nim stanowisko to piastował wybitny prawnik Sliosberg.

PUŁKOWNIK KENWORTHY UDAJE SIĘ DO PALESTYNY. Pułkownik Kenworthy, członek Izby Gmin, inicjator ponadpartyjnej palestyńskiej komisji w parlamencie angielskim zamierza w grudniu udać się do Palestyny, aby zapoznać się na miejscu z rozwojem kolonizacji żydowskiej. Następnie pułkownik Kenworthy uda się do Stanów Zjednoczonych celem wzięcia udziału w akcji na rzecz Keren Hajessodu.

Program stacyj broadcastingowych

Wtorek, 16 listopada.

Warszawa (400 m) 15—15,15 komunikat gosp. 17,30—18,55 koncert. 19,45—19,55 Rozmaitości. 20,30—22 koncert kameralny. Sygnał czasu. Informacje prasowe.

Wiedeń (517.2, 577 m.) 16,15 koncert. 20,05 Patryj. wieczór.

Berlin (504, 571 m) 20 Operetka Gletschersee. Nowości. Prognoza.

Wrocław (418 m) 20,30 Wesoły wieczór.

Londyn (365 m) 21,45 koncert. 22 kabaret. 23,30—24 Muzyka taneczna.

Stuttgart (446 m) 20 wieczór pieśni Battistiniego.

Zurych (513 m) 13,15 Giełda. 21.50 Nowości

Rozmaitości

Nowy środek przeciwko chorobie raka

Lekarz żydowski, dr. Natan Alpert złożył w towarzystwie lekarskiem w Baltimore sprawozdanie o wynalezionej przez niego nowej metodzie leczenia raka. Dr. Alpert referował przed zgromadzeniem kilkuset lekarzy. Dotychczas w 32 wypadkach stosowanie środków dra Alperta dało pomyślne wyniki.

Dr. Alpert pochodzi z Rosji, liczy obecnie 40 lat. Metoda dra Alperta polega na zastrzykach srebra, złota, platyny, miedzi i ołowiu.

Minister i aresztowany adwokat

Rzecz, rozumie się, dzieje się nie u nas, tylko w Czechach. Syndyk Cyryla Koburga dr Robert Eisler siedzi wciąż w więzieniu praskiem ale z więzienia prowadzi bardzo ożywioną korespondencję. Z początku zaraz po swojem aresztowaniu, wystosował dr Eisler list do pewnego polityka, z którym pozostawał w bardzo zażyłych stosunkach i zarzucił mu cały szereg nielojalności. Polityk ten w międzyczasie został ministrem, a rada ministrów zażądała od swego członka, by sprawę jakoś załatwił. Okazało się, że tym ministrem jest dr Hodża, piastujący w obecnym gabinecie czeskim tekę ministra oświaty. Minister Hodża miał z początku zamiar skarżyć dra Eislera, ale by uniknąć rozgłosu, zdowolił się listem dra Eislera w którym tenże cofnął wszystkie swoje zarzuty, skierowane pod adresem dra Hodży okresu, kiedy Hodża nie był jeszcze ministrem. —

Widzimy więc, że sprawa nie jest tak prosta i mnóstwo zawiera tajemnic. Rąbek tych tajemnic odsłania interpelacja narodowych socjalistów, która to interpelacja opowiada historję usiłowań rodziny Koburg, by swoje dobra uratować przed reformą rolną. Ponieważ książę Cyryl jest równocześnie księciem bułgarskim, uczyniono więc z tego sprawę słowiańską i dzięki wpływom ministerstwa spraw zagranicznych udało się uratować fidekomis koburski w Czechach. Ale część dóbr koburskich leży na Słowaczyźnie, gdzie obowiązuje już prawo węgierskie, więc sprawa utknęła. Interpelacja domaga się wyjaśnienia całej tej tajemniczej sprawy. Zobaczymy, czy rząd czeski będzie miał odwagę spełnić życzenie interpelantów.

Morderca i jego demon

(-si) Były porucznik węgierski Lederer został przez kata stracony. Szubienica nie była czemś nowem dla niego. Wszak jako członek bandy Pronaya niejednokrotnie występywał jako kat. Niedawno Pronay uczuł się obrażonym i wystąpił z procesem przeciwko dawniejszym swoim oficerom. Proces ten jest bardzo ciekawym dokumentem demaskującym całą obydę rządów mafji węgierskiej. Między in. okazało się w tym procesie, że Lederer wraz ze swoją żoną, dawną kasjerką kawiarni zgrupował koło siebie towarzystwo budapeszteńskich Pochroniów i w bezprzykładny sposób żerował na ludzkiej naiwności. Lederer i jego towarzysze zakładali wciąż nowe przedsiębiorstwa które rzekomo finansować miała bogata pani Mizzi Lederer.

Ta pani Mizzi Lederer była właśnie tym krwiożerczym demonem który męża do niejednej popchnął zbrodni. M. in. omotali bogatego masarza Kudelkę i pod pozorem rozmaitych dostaw wyłudzili od niego 70 miljonów węgierskich koron. Następnie go uśpili i zastrzelili. Ciało zaciągnęli do kuchni i rozćwiartowali je na drobne kawałeczki, które w walizce częściami wrzucali do Dunaju. Przy takiej ekspedycji został właśnie Lederer aresztowany.

Podczas procesu Lederer robił wrażenie człowieka zamkniętego, zdecydowanego na wszystko, ale działającego pod przemożną siłą obcej jakiejś woli. Ostatniem jego życzeniem było widzenie się z żoną. Ani wyrok, ani też odrzucenie prośby o ułaskawienie nie wywołało jego łez, natomiast spotkanie się z żoną mocno rozczuliło tego urodzonego zbrodniarza.

Lederer i żona — to para krwiożerczych tygrysów, mimowoli przypominająca słynny obraz francuskiego malarza Ropsa, przedstawiający siedzący ii obok siebie w miłosnem upojeniu starego apasza i jego więdnącą kochankę. Jedną parę tygrysów unieszkodliwiono, ileż jednak tygrysów bezkarnie chodzi jeszcze po tym bożym świecie.

Mizzi Lederer odsiaduje, jak wiadomo, karę dożywotniego więzienia.

Wiadomości z kraju

Przedstawiciel Egzekutywy sjonistycznej u ministra Zaleskiego

Kierownik departamentu imigracyjnego przy Egzekutywie sjonistycznej w Jerozolimie, prof. Pick, przebywający obecnie w Warszawie, został onegdaj w towarzystwie pos. Grünbauma przyjęty przez ministra spraw zagranicznych, p. Zaleskiego. W przeszło półgodzinnej rozmowie poruszono szereg aktualnych kwestyj, jakoto stosunku między Palestyną a Polską, emigracji z Polski do Palestyny chwilowej reemigracji itp. Prof. Pick podziękował przy sposobności ministrowi Zaleskiemu za zainteresowanie się sjonizmem i sprawami palestyńskiemi, oraz za wywiad, w którym minister Zaleski zajął przychylne stanowisko wobec sjonizmu. ŁŁ

Wczoraj opuścił prof. Pick Warszawę, udając się do Palestyny. —

Odsłonięcie pomnika Chopina w Warszawie

W ubiegłą niedzielę w południe odbyło się w Warszawie zapowiedziane odsłonięcie pomnika Chopina, dłuta Wacława Szymanowskiego, w sposób nader uroczysty. Na odsłonięcie przybył p. Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie podsekretarza stanu p. Cara i adjutantów. Przemówienia wygłosili prezes Komitetu budowy pomnika prof. Ponikowski, następnie dyrektor departamentu w ministerstwie W. R. i O. P Skotnicki, ambasador francuski Laroche, prezes Rady miejskiej Baliński, poseł włoski Maioni, który odczytał depeszę prezesa Rady ministrów Mussoliniego.

W uroczystości wzięli udział członkowie rządu z wicepremjerem Bartlem na czele, marszałkowie Sejmu i Senatu, korpus dypomatyczny, przedstawiciele świata artystycznego i prasy. ——ŁŁ

Popołudniu odbyła się uroczysta akademja w sali Filharmonji, wieczorem zaś galowe przedstawienie w Teatrze Wielkim. Uroczystość zkończył raut wydany w salonach Rady ministrów przez wicepremjera Bartla.

Charakterystyczny brak pamięci

Warszawska Filharmonja święciła niedawno 25-letni jubileusz swego istnienia. W związku z jubileuszem odbył się uroczysty koncert i bankiet. Jest rzeczą charakterystyczną, że w czasie bankietu nie wspomniano ani jednem słowem o szeregu bardzo zasłużonych muzyków żydowskich, którzy przyczynili się do rozwoju Filharmonji. Już prawie po zakończeniu bankietu zwrócił się p. Młynarski, dyrektor Filharmonji, do zebranych z następującemi słowami: „Panowie, pozwólcie mi wspomnieć zmarłego Reichmana“. Było już to wów czas, kiedy bankiet był zakończony. Reichman był twórcą Filhamonji i położył olbrzymie zasługi w dziedzinie rozwoju kultury muzycznej w Warszawie. Lecz o nim zapomniano... Przy wyliczaniu pięknie brzmiących nazwisk, zapomniano o Zdzisławie Birnbaumie, długoletnim dyrygencie Filharmonji. Zapomniano również zaprosić przedstawicieli prasy żydowskiej, prasy tej części ludności, dzięki której Filharmonja w przeciągu 25 lat istniała.

Konstytucja a... kwestja dostarczania trupów żydowskich

Na nowy pomysł wpadli endeccy zwolennicy trupów żydowskich w prosektorjum uniwersytetu warszawskiego. Fakultet medyczny doszedł mianowicie do przekonania, że sprawa trupów należy właściwie do... konstytucji. Do tego samego wniosku doszli także profesorzy wydziału prawa Jara i Wasiutyński. Rozpatrując problem trupów z punktu widzenia konstytucji, doszła złożona z tych profesorów komisja do przekonania, że Żydzi są zobowiązani dostarczać trupy żydowskie dla prosektorjum. Konstytucja — powiada uchwała profesorów — daje równe prawa wszystkim obywatelom. Jeśli Żydzi nie dostarczą trupów, nie otrzymają akademicy żydowscy preparatów. Sprawę tę ma jeszcze rozpatrywać plenum senatu akademickiego.

Nie trzeba wskazywać na błąd w argumentacji prawników warszawskich. Faktem jest, że studenci Polacy nie dostarczają trupów dla prosektorjum uniwersyteckiego, ale czyni to administracja uniwersytetu.

Proces śp. Huberta Lindego

Proces śp. Huberta Lindego ujrzy znów światło dzienne w dniu 15-go grudnia br. w tym dniu bowiem znajduje się na wokandzie Sądu Apelacyjnego. Apelację założyli: adw. Szurlej w imieniu rodziny śp. Lindego, obciążonej powództwem na rzecz Skarbu Państwa w wysokości 1,427,000 zł., oraz adwokaci Perzyński, Brokman i H. Ettinger w imieniu Wilhelma Bauа skazanego na 2 i pół lat więzienia i Bogusława Hryniewicza skazanego na rok więzienia.

——oSo——

„HIAS“ ZAJMIE SIĘ EMIGRACJĄ DO PALESTYNY. Centralna organizacja emigracji w Polsce zwołała onegdaj konferencję prasową na której pos. dr. Schipper przedstawił działalność organizacji. M. in. przedstawił projekt zajęcia się przez „Hias“ emigracją do Palestyny. Ze sprawozdania wynika, że w roku 1925 wyjechało z Polski 30,000 Żydów z tego 17,000 do Palestyny 6.000 do Argentyny a reszta do innych krajów.

ODWOŁANIE POSŁA KOZICKIEGO. „Monitor“ ogłasza odwołanie posła Kozickiego z posterunku w Rzymie i przeniesienia go w stan rozporządzalności.

ZENON PRZESMYCKI CHORY. Z Warszawy donoszą: Znanypoeta i krytyk literacki p. Zenon Przesmycki (Mirjam), zachorował na zapalenie płuc.

W SPRAWIE PRZYSPIESZENIA POSTĘPOWANIA DYSCYPLINARNEGO. P. Minister Sprawiedliwości wydał stosowne zarządzenia, które mają na celu przyspieszenie toku spraw przeciwko urzędnikom państwowym w sądach karnych na całym obszarze Rzeczypospolitej. Jednocześnie zostało podane wszystkim przewodniczącym odnośnych komisyj dyscyplinarnych, ażeby w tych wypadkach kiedy sprawy dyscyplinarne zalegają w sądach karnych domagali się przyspieszenia tych spraw, powołując się na odnośne zarządzenie p. Ministra Sprawiedliwości.

WYNIK NIEDZIELNYCH WYBORÓW KURJI PRACODAWCÓW DO WARSZAWSKIEJ KASY CHORYCH przedstawia się następująco: Ogółem oddano 13.950 tj. 32 proc. głosów uprawnionych.

Z tego lista 1 (polska federacja pracy) uzyskała 1 mandat, lista nr. 2 (rzemieślnicy i drobni kupcy) — 5, lista nr. 3 — 1 mandat, lista nr. 5 (zrzeszenia stowarzyszeń gospodarczych) — 23 mandaty. Lista nr. 4 (żydowskich pracowników socjalistycznych uzyskała 430 głosów.

OGÓLNO- POLSKI ZJAZD WŁAŚCICIELI REALNOŚCI. W przyszłą niedzielę odbędzie się w Warszawie doroczny zjazd właścicieli nieruchomości z całego państwa. Na porządku dziennym zjazdu znajduje się m. in. referat o konieczności przedłużenia moratorjum w sprawie spłat długów hipotecznych, jakoteż referat o konieczności (?) stopniowej likwidacji ustawy o ochronie lokatorów.

ZJAZD ZIEMIAŃSTWA. We czwartek 18 bm odbędzie się w Warszawie w apartamentach ks. Janusza Radziwiłła zaaranżowny przezeń zjazd przedstawicieli ziemian. Zjazd będzie miał na celu stworzenie organizacji politycznej, której podstawa dana została przez zjazd nieświeski.

ZJAZD MONARCHISTÓW WŁOŚCIAŃSKICH. odbył się w Mordach (pow. kielecki) przy udziale kilkuset osób.

POLITYCZNE ZABÓJSTWO NA WSI. Z Lublina donoszą: We wsi Kodeniec nieznany sprawca strzelił przez okno do mieszkania tamtejszego gospodarza raniąc go ciężko. Według pierwszych poszlak, jakie ustaliło śledztwo, zabójstwo to miało tło polityczne.

ZAMORDOWANIE KUPCA ŻYDOWSKIEGO. W Warszawie zmarł kupiec Elbaum, którego przed kilku dniami znaleziono na drodze do Warszawy ciężko rannego a następnie odwieziono do szpitala warszawskiego. Jak się okazuje, Elbaum zmarł z powodu ran otrzymanych w następujących sensacyjnych okolicznościach: Elbaum udał się w towarzystwie wieśniaka do najbliższego miasteczka po zakupy. Po drodze wieśniak zaczął indagować Elbauma — ile ma pieniędzy przy sobie. Elbaum odpowiedział wymijająco. Gdy doszli do lasu, wieśniak ów nagle rzucił się na Elbauma uderzył go siekierą w głowę następnie tak długo go dusił, aż Elbaum padł zupełnie nieprzytomny. Wieśniak, sądząc, że nie żyje zabrał mu 45 dol. i 80 zł. poczem wrzucił go do pobliskiej sadzawki i odszedł. Woda ocuciła Elbauma, ale tylko o tyle, że mógł wołać o pomoc. Przeleżał jednak we wodzie do rana kiedy przechodzący przypadkowo pastuch usłyszał jęki i Elbauma z wody wyciągnął. Elbaum zdążył jeszcze opowiedzieć o całem zajściu. Mordercę aresztowano.

ZAMORDOWANIE PROBOSZCZA. W nocy na 13 bm. we wsi Wrocawka w pow. krośnieńskim zamordowany został proboszcz miejscowy ks. Niewodowski, liczący około 70 lat. Powodem morderstwa jest przypuszczalnie chęć rabunku. Sprawcy do tąd nieznani.

ZAMACH MORDERCZY Z POWODU NAPIWKÓW. W lwowskim hotelu „Imperial“ dokonał onegnaj 33-letni służący Morawski zamachu morderczego na portjera, 65-letniego Ziembińskiego, którego podejrzewał o przywłaszczenie sobie w całości napiwków, zostawianych przez gości dla służby hotelowej. Na szczęście oba strzały rewolwerowe chybiły. Morawskiego osadzono w aresztach.

CHARAKTERYSTYCZNY PROCES. W sądzie w Piotrkowie odbyła się charakterystyczna rozprawa przeciw dyrektorowi fabryki Motte w Częstochowie. Przed niejakim czasem wskutek wadliwego funkcjonowania windy towarowej we wspomnianej fabryce został zabity jeden z robotników. Rodzina zaskarżyła dyrektora fabryki, jako winnego śmierci robotnika. Sąd skazał dyrektora na 6 miesięcy więzienia za nieutrzymywanie windy w stanie należytym.

Romain Rolland a Paryż

Romain Rolland nie może zdobyć Paryża. Słynna jego sztuka „Gra między miłością a śmiercią“ leży u Gemiera już przeszło rok. W międzyczasie grano ją w Niemczech Szwajcarji, Austrji, Polsce, ale „Odeon“ jej nie wystawił. Romain Rolland jest za dumny, by się upomnieć, ale jego przyjaciele upominają się, lecz jak dotychczas, bezskutecznie. Ciekawą jest przytem rzeczą, że interwenjowali u Gemiera także i pisarze należący do radykalnej lewicy, ale i ich interwencja była bezskuteczną. W literackich kołach opowiadają sobie, że rząd sprzeciwia się wystawieniu sztuki Rollanda, który jest za wielkim pacyfistą. Pogłoski tej dotychczas w Paryżu nie zdementowano.

Dział sportowy

Sympatyczni goście lwowscy stawiają twardy opór Cracovii. — Jak wygląda Cracovia z Kałużą i bez Kałuży. — Wyniki fotbalowe w kraju i za granicą. — Co się dzieje w świecie sportowym?

CRACOVIA—CZARNI 4:3 (1:2).

Mile oczarowali Czarni lwowscy, którzy wywarli jak najlepsze wrażenie i to pod każdym względem. Przedewszystkiem drużyna pokazała szczególnie w pierwszej połowie zawodów niezwykle ambitną grę, cechującą wybitny ciąg na bramkę przy niezbyt wyrafinowanej i na efekt obliczonej, lecz prostej i zdrowej kombinacji. Nadzwyczajna dyscyplina tak gramy starszych jak i młodszych a w szczególności gra fair i prawdziwie sportowe zachowanie się na boisku bez wrzawy i krzyku.

Cracovia pojawiła się na boisku w nowej „kombinacji". Ptak na środkowej pomocy, Chruściński na lewym łączniku, a Gintel na centrze ataku. Zestawienie to wypadło fatalnie i drużyna jako całość zupełnie zrazu zawiodła, a jedynie niezwykłej grze Sperlinga zawdzięcza Cracovia przynajmniej utrzymanie gry w należytym poziomie w pierwszej fazie gry. Gra jest naogół otwartą, choć więcej niebezpiecznych pozycji pod bramką Czarnych, stwarzanych po mistrzowsku przez Sperlinga nie wykorzystuje niezdarny atak, a często pudłuje wyłożone na odległość dwu metrów piłki. Pierwszą bramkę zdobywają zupełnie przypadkowym strzałem goście przez lewego łącznika Sawkę, niedługo jednak potem rewanżuje się Gintel, trafiając w bramkę pod nieobecność bramkarza. Przed przerwą udaje się Kopciowi przy niezdarnym wybiegu bramkarza Cracovii, Wiśniewskiego, wpakować piłkę po raz drugi w siatkę miejscowych. Po przerwie wchodzi Kałuża na środek ataku, a miejsce Ptaka zajmuje Chruściński. Z wejściem Kałuży następuje zupełna zmiana gry całej drużyny a efekt jej trzy bramki w 15 minutach zdobyte przez Nawrota (2) i Kubińskiego dowodzą należycie czem jest Cracovia bez Kałuży, a czem z Kałużą. Żądza rewanżu za przegraną w pierwszej połowie zbytnio ogarnia całą drużynę Cracovii, która też wyładowywuje w pierwszych 30 minutach całą swą energję, co w znacznej mierze daje się jej we znaki w końcowej fazie gry, kiedy atak osłabiony forsownem kierownictwem Kałuży opada na siłach i pozostawia zupełnie bez posiłku pomoc i obronę, które nie mogą sobie dać rady pod koniec gry i zezwalają gościom na zdobycie jeszcze jednego punktu przez rezerwowego napastnika Klamota, który wszedł tuż przed przerwą w miejsce skontuzjonowanego przy zderzeniu się z Wiśniewskim, Winnickiego. Jeżeli idzie o ocenę gry, to należy uważać wynik za dość sprawiedliwy, aczkolwiek może 4:2 dałby lepszy obraz stosunku umiejętności obu drużyn.

Do przerwy byli goście bezwzględnie lepsi na boisku, a to z powodu fatalnego zestawienia drużyny Cracovii i braku Kałuży, który jest jej duszą. Po przerwie natomiast pokazała Cracovia co umie. Atak za atakiem szedł pod wytrawnem kierownictwem Kałuży na bramkę Czarnych, którzy z trudem i z wielkiem szczęściem nie zaznali w pierwszych minutach drugiej połowy porażki.

Ostatnie minuty gry należą natomiast znowu do nieco świeższych gości, których atak w drugiej połowie nie wiele się sforsował.

Z poszczególnych graczy wybijał się w pierwszej połowie swą błyskotliwą i naprawdę efektowną grą Sperling, który jednak prawie że zniknął, w drugiej połowie gdy zjawił się Kałuża. Niezłym również był Zastawniak w obronie i Kubiński w napadzie podobnie jak i znakomicie kierował od przerwy atakiem Kałuża. U gości natomiast wypadła nieźle całość. Żadna linja nie wykazywała słabych punktów, choć i nikt specjalnie się nie wyróżniał.

Sędzia p. Rutkowski nie miał trudnego zadania z powodu sportowego zachowania się obu drużyn.

Czarni pozostawili po sobie jaknajlepsze wrażenie wśród dość licznie — jak na tak wczesną porę — zebranych widzów.

* * *

WARSZAWA. Pogoń (Lwów)—Polonia 2:2 (1:0). Zawody o mistrzostwo Polski. Legja—Skra 9:1.

ŁÓDŹ. Ł. K. S. —Hakoah 7:0. Ł. K. S.—LTSG. 2:2. Turyści—WKS 6:0

LWÓW. Hasmonea—Sparta 2:1. Lechja—Hasmonea 3:2.

KATOWICE. Amatorski K. S.—I. F. C. 3:2. Ruch—Orzeł 5:1.

* * *

WIEDEŃ. Rapid—Admira 6:2. Vienna—Wac 7:1. Amatorzy—Wacker 2:2. Hakoah—Slovan 2:0. Simmering—Sportklub 3:1.

PRAGA. Slavia—Teplitzer S. C. 2:0. Viktorja—Žižkov—Cafk 3:1. Union Žižkov—Nuselsky 5:3.

BUDAPESZT. Węgry—Szwecja 3:1 (2:0). Druga przegrana reprezentacji Szwedów. Hungarja—Kispesti 4:1.

BELGRAD. Jugoslavia—Sok 5:1.

Zagrzeb. Jugoslavia—Sok 5:1.

ZAGRZEB. Reprezentacja Budapesztu—Reprezentacja Zagrzebia 1:1.

AMSTERDAM. D. F. C. (Praga)—Sparta 5:0.

KRONIKA FOTBALOWA.

AMERYKA DLA HAKOAHU. Byli gracze wiedeńskiego Hakoahu urządzają w Nowym Jorku dwa matche, z których dochód przeznaczony będzie dla Hakoahu wiedeńskiego. Wobec tego, że Hakoah pozostawił w Ameryce po sobie bardzo dobrą opinję należy się spodziewać, że impreza ta zapełni nadwątlony skarb Hakoahu.

BEZ FOTBALU NIEMA SZKOŁY. W gimnazjum w Hornell (Stany Zjednoczone) skreślono fotbal z programu nauk. Na znak protestu przeciw temu zarządzeniu zastrajkowali uczniowie tego gimnazjum i urządzili pochód pod hasłem „Bez fotbalu niema szkoły".

ANGIELSCY AMATORZY pobili amatorów Irlandji 3:1.

BARDZO OSZCZĘDNYM jest jeden z klubów belgijskich w Gent. Chcąc zaoszczędzić sobie kosztów biletów przybija każdemu wpłacającemu wstęp na zwody pieczęć klubową na rękę.

SZWEDZI urządzili w przerwie między spotkaniem z Austrją a Węgrami wycieczkę do Badenu, i pokonali tamtejszą reprezentację 7:2.

REPREZENTACJA WĘGIER urządza tournee po południowej Europie. Pierwsze spotkanie odbędzie się w Rzymie już 12 grudnia przeciw reprezentacji Włoch, drugie w Barcelonie przeciw reprezentacji Hiszpanji, dalsze zaś w Lizbonie i Madrycie.

CZESI grają w styczniu przeciw Belgji, Francji i Luxemburgowi.

AMATORZY WIEDEŃSCY, którzy popadli w wielkie długi, wyłączyli sekcję fotbalową ze swego klubu i utworzyli specjalny zawodowy klub fotbalowy pod nazwą Austrja, podobnie jak to już miało miejsce w Budapeszcie z M. T. K., który wyłonił z pośród siebie zawodową Hungarję.

PARYŻ pobił zupełnie niespodziewanie reprezentację Londynu 3:2.

BRAK GRACZY W ANGLJI. Z powodu powstania wielkiej ilości klubów w ostatnich czasach nastał wielki brak dobrych graczy. Dyrektorzy klubów zawodowych mają też wielką troskę w zdobywaniu nowych sił dla swych klubów. Cała sieć pośredników czuwa w całym kraju a głównie w Szkocji za narybkiem, otrzymuje bardzo łatwo angagement w najpoważniejszych klubach. Do jakiej rywalizacji już doszło, świadczy to że na wieść o jakimś nowym talencie w odległej miejscowości w Szkocji kilkunastu managerów udało się aeroplanem, by tylko uprzedzić swych konkurentów. Z powodu braku graczy skierowali angielscy managerzy swe oczy na graczy europejskich, Jak donoszą dzienniki zagraniczne, najpoważniejsze kluby angielskie mają już swych agentów w centrach footbalowych Europy i w najbliższym czasie należy spodziewać się wędrówki graczy z kontynentu do Anglji.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

OLIMPJADA AMSTERDAMSKA. Amerykańskie dzienniki donoszą, iż holenderski komitet olimpijski miał się rzekomo zwrócić do międzynarodowego komitetu olimpijskiego w sprawie przesunięcia olimpjady o rok, podając jako powód obawę że prace przygotowawcze nie zostaną do tego czasu ukończone. Ameryka i Anglja nie zgadzają się na przesunięcie olimpjady, gdyż obawiają się wielkiej konkurencji Niemiec, które wrazie, gdyby im dano jeszcze jeden rok czasu do przygotowania, byłyby bezwarunkowo bez konkurencji w niektórych działach lekkiej atletyki wobec ostatnich wyników dr. Peltzera.

OLIMPIJSKIE ZNACZKI POCZTOWE wydał rząd holenderski. Znaczki te będą sprzedawane o 10 proc. ponad swą wartość nominalną, a kwoty w ten sposób osiągnięte przypadną komitetowi olimpijskiemu.

WIDE I ARNE BORG NAJLEPSZYMI ATLETAMI. „Svenska Dagbladet" dekoruje co rocznie najlepszego sportowca szwedzkiego złotym medalem. W roku obecnym był tak trudny wybór, że przyznano dwa medale Widemu i Arne Borgowi.

KONGRES LIGUE INTERNATIONALE DE HOCKEY SUR GLACE odbędzie się 24. stycznia we Wiedniu na dzień przed mistrzostwami światowemi.

Z ŻYCIA MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Walne Zgromadzenie Stow. „Ognisko"

W niedzielę dnia 7 bm. odbyło się w sali 66 Collegium Novi — jak już krótko donieśliśmy — doroczne zwyczajne Walne Zgromadzenie Stow. żyd. słuch. U. J. „Ognisko" w Krakowie przy licznym udziale członków.

Po złożeniu sprawozdania kasowego składa sprawozdanie generalne kol. Heilpern: Ze sprawozdania wynika, iż Wydział wykazał żywą działalność w najważniejszych dziedzinach pracy samopomocowej. Akcje przeprowadzone w zdrojowiskach i po szczególnych miastach zach. Małop. dały dochód w kwocie zł. 3,823. Ponadto z wielkim trudem technicznym zwołano konferencję delegatów kół prowincjonalnych, która ustaliła wytyczne dalszej pracy. Z początkiem wakacyj rozpoczęto w szybkiem tempie pracę około budowy Żyd. Domu Akad. Dzięki uzyskaniu funduszów od Jointu oraz pomyślnej akcji funduszu łańcuchowego — kuchnia akademicka i biura Stow. przeniesione zostaną z początkiem II. trymestru do nowego budynku. Z kolonji wypoczynkowej w Zakopanem korzystało w czasie wakacyj 24 kolegów, niektórym zaś z tych udzielono również pożyczek. Pokaźną kwotę zł. 4,780 przeznaczono na pożyczki krótko i długoterminowe. Kuchnia akademicka w czasie wakacyj nieczynna rozpoczęła swą działalność 7 października i wydaje dziennie 270 obiadów w cenie 60 groszy. Jak ze sprawozdania wynika, Wydział, zważywszy ciężki stan i porę w jakiej objął agendy Stow. więcej zrobił, aniżeli się po nim spodziewano i od niego wymagać było można. Nic też dziwnego, iż Zgr. W. większością głosów udzieliło ustępującemu Wydziałowi absolutorjum oraz votum zaufania.

Na wniosek ustępującego Wydziału W. Zgr zamianowało członkami honorowymi Stow. Mgr. Jakóba Lewkowicza i Dr. Maucycego Steinberga za wybitne zasługi położone dookoła rozwoju Stow.

Z kolei przystąpiono do nader ważnego punktu porządku dziennego a mianowicie do sprawy utworzenia w środowisku krakowskiem oddziału Auxilium Academicum Judaicum. Po wysłuchaniu wyczerpującego referatu, W. Zgr. uchwaliło sprawę utworzenia A. A. J. jednogłośnie odrzucić stojąc na tem stanowisku, iż utworzenie powyższego komitetu jest ze względów lokalnych zbyteczne.

Następnie przystąpiono do wyborów. Na listę sjonistyczną Nr. 1 przypadło 9 mandatów, na listę socjalistyczną Nr. 2 mandatów 5. Na prezesa przeprowadzono wybory systemem większościowym. Po odbytem głosowaniu prezesem Stow. został wybrany przygniatającą większością kol. Heilpern Leonard.

Wydział na swem pierwszem posiedzeniu wybrał z pośród siebie w myśl statutu 4-ch członków prezydjum, które ukonstytuowało się w sposób następujący: kol. Mgr. Zygmunt Wisznicer i Abraham Landman — wiceprezesi, kol. Abraham Djament — sekretarz, kol. Łukowicz L[illegible] — skarbnik. Członkowie Wydziału: Axelrad B., B[illegible]tter H., Fränkel D., Mgr. Hubler J., Kalmus A., Gewürz L. Mütz L., Schönberg M., Stein E., Mgr. Wolf J. Sąd koleżeński: Anhalt M., Mandel B., Mermelstein W., Reiss B., Dr. Stein K. Mgr. Spiessbach, Sternberg B. Komisja kontrolująca: Kochane B., Rosenberg S. Mgr. Salpeter L., Dr. Steinberg M., Spiro O.

Belgijski następca tronu w towarzystwie swej młodej żony, Astrydy szwedzkiej, zawitał w drodze powrotnej, z uroczystości ślubnych w Sztokholmie do Antwerpji.

Apel do społeczeństwa!

Bursa Żyd. Sierót przy ul. Krakowskiej 53, będąca pod protektoratem prezesa Dr Rafała Landaua, znajduje się w skrajnej nędzy. Instytucja mająca za sobą szereg lat szczytnej, produktywnej pracy, a której zadaniem jest wychowywanie terminatorów żydowskich, stoi przed niebezpieczeństwem zupełnej likwidacji. Walczyła ona długo z olbrzymiemi trudnościami najróżnorodniejszej natury, które zwalczała głównie dzięki pełnej poświęcenia i ofiarności pracy WP. M. Schenkerowej. Wysiłki szlachetnych jednostek jednak nie starczą. Trzeba tu pracy wspólnej, zbiorowej! Należy ratować biedną młodzież pozbawioną opieki rodzicielskiej a garnącą się do pracy, należy pomóc jej w jej szlachetnych porywach w jej poważnem dążeniu do zajęcia kiedyś odpowiedniego stanowiska w społeczeństwie żydowskiem.

Zarząd Bursy czynił dotąd wszystko, by przetrwać kryzys krytyczny i zaspokoić najelementarniejsze przyrodzone potrzeby swych wychowanków. I obecnie urządza on w tym celu we wtorek, dnia 16 bm.

ZBIÓRKĘ ULICZNĄ

od której zależy dalszy los i pomyślny rozwój całej instytucji.

Zwracamy się tedy do całego społeczeństwa z gorącym apelem poparcia zbiórki w dniu 16 bm. Niechaj każdy spełni swój obowiązek społeczny bowiem od tego zależy los kilkudziesięciu wychowanków bursy. Niechaj nikt nie skąpi grosza dla biednych sierót, niechaj każdy przyczyni się do utrwalenia tej tak pożytecznej instytucji najdrobniejszym chociażby datkiem!

KRONIKA

Wschód słońca 6 m. 52	Listopad 16 Wtorek 10 Kislew 5687	Zachód słońca 15 m. 48

Ruch paszportowy w Krakowie

W ciągu 10 miesięcy bieżącego roku krakowska dyrekcja policji wydała mieszkańcom m. Krakowa ogółem 3557 paszportów zagranicznych. Wśród tych było: 276 paszportów normalnych po 500 zł. (najwięcej w miesiącu lipcu — 72, najmniej w lutym — 9), 336 paszportów kupieckich wielokrotnych po 150 zł. (najwięcej w lipcu — 52, najmniej w styczniu — 15), 1029 paszportów kupieckich jednorazowych po 25 zł. (najwięcej w sierpniu 162, najmniej w styczniu — 38), 1009 paszportów kuracyjnych, naukowych, społecznych itd. po 20 zł (najwięcej w lipcu — 170, najmniej w lutym — 46), 482 paszportów familijnych po 20 zł. (najwięcej w lipcu — 68, najmniej w styczniu — 25), wreszcie 425 emigracyjnych bezpłatnych (najwięcej w marcu — 93, najmniej w październiku — 18). W tym samym czasie dyrekcja policji wydała 1876 dowodów osobistych. ś

Dzieci żydowskie zwolnione od nauki w piątek popołudniu

Ministerstwo oświaty wysłało do wszystkich kuratorjów szkolnych okólnik zwalniający dzieci żydowskie w szkołach powszechnych, w których nauka odbywa się popołudniu, od nauki w piątek popołudniu w okresie od 1-go października do 15 marca.

Ważne dla pragnących studjować zagranicą

Akademickie Biuro Tłumaczeń i Korespondencji przy [illegible] Żyd. Stow. Akadem. w Polsce zawiadamia ogół interesowanych iż pozostał jeszcze bardzo krótki [illegible] do zapisania się na wyższe studja zagranicą, [illegible] wzywa wszystkich, którzy jeszcze nie załatwili potrzebnych w tej sprawie formalności i nie wysłali podań o przyjęcie na wyższe uczelnie, do pisemnego skomunikowania się we własnym ich interesie z biurem mieszczącym się przy ul. Plac Żelaznej Bramy Nr. 6/11 w Warszawie.

Zaznacza się jednocześnie, iż Biuro załatwia wszystkie formalności związane z przyjęciem na wyższe uczelnie zagranicą jak tłumaczenie dokumentów we wszystkich językach oraz poświadczenie i legalizacja zarówno tłumaczeń jak i oryginałów w odnośnych urzędach i konsulatach. Wyjeżdżający na studja do Włoch winni przed przyjazdem do Warszawy w sprawie wizy porozumieć się z biurem w sprawie dokumentów, które należy okazać w konsulacie przy ubieganiu się o wizę.

Wszelkich informacyj udziela się po przesłaniu opłaty w kwocie 3 zł.

Jakie przedsiębiorstwa nie podlegają rewizji koncesyj?

Akcja Koła żydowskiego. — Dobra wola rządu?

Jak już donosiliśmy, odbyła się niedawno w ministerstwie skarbu konferencja w sprawie przepisów wykonawczych do rozporządzenia o rewizji koncesyj monopolowych. Na konferencji tej stwierdził przedstawiciel Koła Żydowskiego pos. Hausner, że de facto ustawa została już wprowadzoną w życie i że jest z całą surowością stosowana, przyczem ostrze jej zwracają się głównie przeciw ludności żydowskiej. Na terenie Małopolski odebrano blisko 3000 koncesyj szynkarskich i prawie tyle tytoniowych. Wszystkie koncesje odebrane i nowo nadane., dostały się w ręce inwalidów, jednak bardzo niewiele z nich otrzymali inwalidzi żydowscy.

Na konferencji ustalono m. in., że osoby, które ukończyły 50-ty rok życia, wykonują przedsiębiorstwo od dwunastu lat, a są niezamożne, to znaczy, że nie mają skądinąd dochodów przekraczających 6000 zł. rocznie, nie mają podlegać rewizji.

Co do wdów i sierót, oraz w kierunku ustalenia dalszych wytycznych w rozporządzeniu wykonawczem, ma się odbyć dalsze posiedzenie we środę.

Pos. Hausner zdał na posiedzeniu Koła żydowskiego sprawę z przebiegu konferencji, wykazując dobrą wolę rządu i lojalne stanowisko pos. Polakiewicza.

Koło żydowskie przyjęło sprawozdanie do swej wiadomości.

— LIKWIDACJA POLICJI POLITYCZNEJ. Jak się dowiadujemy, zarówno okręgowy urząd policji politycznej jak i jej ekspozytury w Krakowie przy dyrekcji policji oraz na prowincji przy komendach powiatowych policji, przestały oficjalnie fungować. Agendy tych urzędów przechodzą stopniowo do urzędu wojewódzkiego wzg. do dyrekcji policji i starostw tak, że z dniem 1 stycznia referaty polityczne będą fungować wyłącznie w urzędach administracyjnych.

— WYCIECZKĘ DO BUŁGARJI I TURCJI urządza w czasie szkolnych ferji wielkanocnych stowarzyszenie dyrektorów szkół średnich państwowych. Z okręgu szkolnego krakowskiego, może uczestniczyć w wycieczce 3 uczniów wzorowych z klasy 7 lub 8, oraz jeden z członków stowarzyszenia (dyrektor lub profesor). Całkowite koszta wycieczki wynoszą 200 zł. (przejazd i wyżywienie), płatne w 5 miesięcznych ratach po 40 zł. Zgłoszenia uczniów z pierwszą ratą należy skierować przez dyrekcję własnego zakładu do przewodniczącego koła dyrektorów okręgu krakowskiego J. Zachemskiego w gimnazjum św. Anny w Krakowie, do dnia 20 bm. Wycieczka ma charakter reprezentacyjny i propagandowy. ŁŁ

— ZNIŻKI W TEATRZE ŻYDOWSKIM. Zarząd teatru żydowskiego przy ul. Bocheńskiej 7 komunikuje: Na skutek licznych próśb stowarzyszeń pracowniczych i akademickich zarząd krakowskiego teatru żydowskiego, chcąc umożliwić szerokim niezamożnym warstwom publiczności korzystanie z teatru, wprowadził dla członków stowarzyszeń pracowniczych i akademickich zniżki na przedstawienia w dnie powszednie. Stowarzyszenia ubiegające się o zniżki zechcą się zgłosić po odbiór tychże do sekretarjatu teatru codziennie między 7—8 wieczór.

— ODWIEDZINY W SZPITALU ŻYDOWSKIM. Dyrekcja szpitala żydowskiego w Krakowie zawiadamia, że odwiedzanie chorych w szpitalu dozwolone jest codziennie od godziny 3—4 popołudniu z wyjątkiem sobót.

— ŚWIĄTECZNE PUDEŁKA PAPIEROSÓW. Zwyczajem dorocznym dyrekcja państwowego monopolu tytuniowego przygotowuje na nadchodzące święta pewną ilość specjalnych gatunków papierosów w luksusowem opakowaniu. Pudełka zawierać będą po 60 i po 100 sztuk papierosów ulepszonych gatunków, przyczem w każdem pudełku będzie po 5 sztuk różnego gatunku papierosów. Cena pudełka będzie niższa od sumy, którąby przypadła przy kupnie tejże ilości papierosów poszczególnych gatunków oddzielnie.

— ZAWIEDZIONA MIŁOŚĆ POWODEM SAMOBÓJSTWA. Barbara Ryziak (lat 32), krawcowa, zam. przy ul. Lubicz 26 zażyła w zamiarze samobójczym dnia 14 bm. sryblinę. Zawezwane pogotowie ratunkowe po udzieleniu Ryziakównej pierwszej pomocy odwiozło ją do szpitala św. Łazarza. Powodem targnięcia się na życie miała być zawiedziona miłość. — — ŁŁ

PODRZUCONE ZWŁOKI NOWORODKA. Dnia 14 bm. popołudniu podrzucono w sieni domu przy ulicy Rzeźniczej l. 8 zwłoki noworodka płci żeńskiej, owinięte w majtki. Zawezwany na miejsce lekarz obwodowy polecił zwłoki odwieźć do zakładu medycyny sądowej. Organa policji wszczęły w tej sprawie dochodzenia.

— NIEDZIELNE KRADZIEŻE. Szeliks Karol, zam. przy ul. Sobieskiego l. 1 zgłosił do policji, że dnia 14 bm skradziono mu z zamkniętego mieszkania, do którego sprawca dostał się zapomocą dobranego klucza lub wytrycha, garderobę wartości 300 zł. — Karolina Jagiełło zgłosiła, że dnia 14 bm. między godz. 17 a 19-tą skradziono jej z garderoby kawiarni Centralnej kurtkę wartości 160 zł. — Eugenja Grünberg, zam. przy ul. Sebastjana l. 27 zgłosiła, że skradziono jej z zamkniętego strychu bieliznę wartości 300 zł.

— CZYJ ZEGAREK? Policja zakwestjonowała w posiadaniu kobiety lekkich obyczajów zegarek srebry męski kryty marki „Omega", co do posiadania którego nie mogła dać dostatecznych wyjaśnień. Zegarek ten może sobie właściciel odebrać w urzędzie śledczym w Krakowie.

ZMARLI:

Jakób Rechnitz l. 46, Małka Birnbaum l. 14, Ruchla Stechler l. 80, Sprinca Stechlerówna l. 23.

Fundusz Łańcuchowy
na rzecz budowy żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Kwoty należy składać na konto P. K. O. Nr 406,366 w Krakowie)

LISTA XI.

I. Emanuel Ehrlich składa 100 Zł.

II. Jakób Wasserberger składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dyr. Artura Schnapika, 2) Dra Maurycego Epsteina, 3) Dyr. Maksymiljana Greifa.

III. Dr. Juda Zimmermann składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Henryka Schreibera, 2) Dra Juljusza Scharffa, 3) Adolfa Scharffa.

IV. Firma H. Mendelsohn składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Józefa Sendera, 2) Firmę „Saturnia" w Warszawie, 3) Firmę Rejner i Ska.

V. Juljusz Syrop składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Adolfa Beiracha, 2) Adw. Dra Herscha Syropa w Nowym Sączu, 3) Reginę Feliksową w Andrychowie, 4) Karola Goldbergera, 5) Adw. Dra Emila Steinsberga. — —Ł Ł Ł Ł Ł ŁŁ

VI. S. Manne składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) M. Gaschge w Jarosławiu, 2) Ignacego Randa, 3) Dra M. Gaschge w Jarosławiu. —

VII. Stanisław Kornreich składa 100 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Inż. Bernarda Willera, 2) Dr Zygmunta Leinkrama i 3) Bernarda Frischera.

VIII. Pres. Tadeusz Epstein składa 30 Zł.

IX. S. Sandhau składa 100 Zł.

— **PRZEDSTAWICIEL „HAOLAMU"** oficjalnego organu światowej Org. Sjonistycznej w Londynie p. W. L. Zylberberg bawi obecnie w Krakowie celem zorganizowania sprzedaży i przeprowadzenia akcji pozyskania nowych abonentów. W najbliższych dniach odwiedzi p. Zylberberg w tym celu następujące miejscowości: Andrychów, Wieliczkę Bochnię, Tarnów i Bobowę. Uprasza się wszystkich sjonistów i hebraistów o przyjście mu z pomocą, by akcji tej zapewnić sukces.

—oSo—

— **POSIEDZENIE CENTRALNEGO KOMITETU EZRY CHALUCOWEJ** odbędzie się dziś we wtorek o godz. 7'30 wiecz. w lokalu przy ul. Zielonej 17.

—oSo—

— **W KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH** dziś we wtorek odczyt prof. U. J. Witolda Wilkosza pt. „Poprzednicy teorji Einsteina".

Z sali sądowej.

DWAJ ZŁODZIEJE

Wczoraj odbyła się przed trybunałem orzekającym w krakowskim sądzie okręgowym karnym rozprawa przeciw Michałowi Urszycowi (lat 20), robotnikowi i Józefowi Żychowskiemu (lat 18) praktykantowi malarskiemu, oskarżonym o kradzież sklepowe. Obaj oskarżeni, karani już za kradzieże włamali się dnia 26 sierpnia br. do zamkniętego sklepu Janiny Czekajskiej przy ul. Szlak, zostali jednak w chwili dokonywania kradzieży ujęci.

Trybunał po przeprowadzonej rozprawie zasądził Żychowskiego na 1 i pół roku, a Urszyca na 4 miesiące ciężkiego więzienia.

Przewodniczył sso. Dr Lizak, wotowali sso. Bu-rzbański i sso. Wardzałowski oskarżał prok. Stawarski bronił Urszyca adw. Dr Krengel, Żychowski stawał bez obrońcy.

NA SIKORNIKU

Również przed trybunałem orzekającym stawał J. Burnat, oskarżony o zbrodnię shańbienia i zgwałcenia dziewczyny poniżej lat 14, których to czynów dopuścił się na Sikorniku. Po tajnej rozprawie sąd uznał Burnata winnym zbrodni shańbienia i skazał go na 8 miesięcy więzienia, zawieszając wykonanie kary na 2 lata. Od zarzutu zgwałcenia Burnat został uwolniony.

Przewodniczył sso. Dr Lizak, wotowali sso. Gabryel i sso. Konopacki oskarżał prok. Stawarski,

Konferencje prez. Weizmanna w Ameryce
w sprawie rozszerzenia Jewish Agency - rozpoczęły się

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Nowy Jork, 15 11 (ŻAT) Dr Weizmann prezydent Organizacji Sjońskiej, rozpoczął już rokowania z przywódcami Żydów amerykańskich, nie należących do Organizacji Sjońskiej, w sprawie rozszerzenia Jewish Agency. Dotychczas konferował Dr Weizmann z Louis Marshallem, Feliksem Warburgiem i Herbertem Lehmanem. Konferencje dały zadawalające wyniki. Należy się spodziewać, że na wielkiej konferencji sjonistycznej w Bostonie, zwołanej na 21 bm., a mającej zainaugurować kampanję dla zebrania 7 i pół miljonów dolarów na rzecz odbudowy Palestyny, Dr Weizmann złoży doniosłą deklarację w sprawie rozszerzenia Jewish Agency.

Z giełdy

Kraków, 15. 11 PAT. Akcje: Przemysłowy 0.17, Małopolski 0.26, Komercjalny 0.12 0.15, Zarobkowy 5.50, Tohan 0.24, Pharma 0.90, Zieleniewski 12.90, Trzebinia 0.30, Górka 16.75, Siersza 3.80, Strug 0.35, Azot 0.50, Krakus 0.25, Chybie 4.90—5 Piasecki 11 (za 1 akcję 10-złotową).

Giełda warszawska

Warszawa 15 bm. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8·99, sprz. 9·01 kup. 8·97.
Belgja 125·57, 125 89, 125 26.
Londyn 43·71 sprz. 43·82, kup. 43·60.
N. Jork 9·— sprz. 9·02, kup. 8·98.
Paryż 30·15, sprz. 30·22. kup. 30·08.
Praga 26·72 sprz. 26·78 kup. 26·66.
Szwajcarja 174·—, sprz. 174 43. kup. 173·57
Włochy 37·35, 37·44, 37·26
Wiedeń 127 17, sprz. 127·55 kup. 126·86.

Papiery procentowe: 5 proc. pożyczka konwersyjna 46 i pół do 46.75 pożyczka kolejowa 88—87—87 i pół, pożyczka dolarowa 74 do 75 i pół do 75 3/4. Tendencja niejednolita.

Akcje: Bank Polski 81—, 80·—, —·— Bank Przemysłowy Lwów 0·17 Bank Zw. Sp. Zar. Poznan 5 50 Puls 4·25. Wild —· Cegielski 18 25. Parowozy 0·26 Zawiercie 15·00 Zegluga 0·13. Polska nafta 0 60. Siła i Swiatło 20 00 Chmielów —·— Starachowice 2 10, Pocisk 1·30 Zieleniewski 12·— Zyrardów 11·90 Chodorów 0·28 —

Giełda zbożowa

Poznań, dnia 15 b. m. (PAT) Żyto 58 50—59·50 — Pszenica 48·—51·— — Jęczmień 28 00—31·00 — Jęczmień browarniany 33·00—38·00 — Owies 32·00 — 34·00 — Mąka żytnia 70% 56·25 —·— — Mąka żytnia 65% 57·75 —·— — Mąka pszenna 65% 72·—— 75·— — Ospa pszenna 28 00 —·— — ospa żytnia 27.50—28·50 — ziemniaki stołowe 7·70—8·10 — ziemniaki gorzelniane 6 60—6·60 — gorczyca 70·00—90 00 Rzepka 64·00—67·00 — Groch Wiktorja 85·——95·— Tendencja spokojna,

Giełda zurychska

Zurych, 15. 11 PAT. Paryż 17.30, Londyn 25.15, Nowy Jork 5.18 i pół, Belgja 72.17 i pół, Włochy 21.40 Hiszpanja 78.60, Holandja 207.40, Berlin 123.15, Sztokholm 138.40, Oslo 129.75 Praga 15.37 i pół, Warszawa 57.50, Budapeszt 72.62 i pół.

Giełda londyńska

Londyn, 15. 11 PAT. Nowy Jork 4.85 1/32, Holandja 12.12 3/8, Francja 144 7/8, Belgja 34.84 i pół, Włochy 117 1/8, Niemcy 20.42 i pół Szwajcarja 25.14 i pół Hiszpanja 32.01, Danja 18.19 i pół, Szwecja 18.17, Norwegja 19.37, Helsingfors 192.71.

Giełda paryska

Paryż, 15. 11 PAT. Londyn 145.50, Nowy Jork 30, Belgja 417.50, Hiszpanja 454.50, Włochy 123 3/4 Szwajcarja 578.50, Danja 800, Holandja 1200, Norwegja 751 Szwecja 801, Niemcy 718.

Giełda nowojorska

Nowy Jork, 15. 11 (AW). Warszawa 11.62, Londyn 485 1 1/16, Paryż 331, Wiedeń 14 1/16, Praga 296 1/4 Włochy 414, Belgja 13.92, Budapeszt 14 1/16, Szwajcarja 19.29, Helsingfors 252 Sofja 72, Holandja 40 i pół, Oslo 25.04, Kopenhaga 26.67 i pół Sztokholm 26.69, Hiszpanja 15.15, Bukareszt 55 i pół, Berlin 23.74 3/4, Belgrad 176, Montreal 100 5/32.

ZWIĄZEK NIEMIECKI ZAKAZUJE PŁYWAKOM PRZEPŁYWANIA KANAŁU. Związek pływacki niemiecki zabronił niemieckim pływakom na branie udziału w przepływaniu kanału lub tym podobnych imprezach pływackich, które przechodzą

List z Przemyśla

(Kor. wł.) **Sprawa banku kupiectwa żydowskiego. — Uroczystość ku czci Achad—Haama. — Walne Zgromadzenie ŻKS. Hagiboru.**

Kampanja, mająca na celu założenie Banku dla tutejszego kupiectwa żydowskiego dobiega końca. Statuty zostały zatwierdzone. Rada nadzorcza z p. Gallerem na czele i Dyrekcja złożyły kapitał zakładowy w kwocie 5.000 dolarów. Dotychczas zgłoszono 400 udziałów, przyczem spodziewany jest wzrost tej liczby o dalszych kilkaset. Horoskopy rozwoju banku są bardzo pomyślne, gdyż instytucja ta ma przyrzeczony kredyt w Banku Gospodarstwa krajowego, w Kasie Oszczędności m. Przemyśla i w innych instytucjach finansowych kraju oraz zagranicą. Również kredyt Jointu jest zapewniony, gdy ilość udziałów wzrośnie do liczby 500. Od kwot wypożyczonych bank liczyć będzie odsetki ustawowe i będzie instytucją o charakterze wybitnie społecznym nie obliczoną na wyzysk, mającą jedynie na celu przyjście z pomocą kredytową zrujnowanemu materjalnie kupiectwu i rękodziełu żydowskiemu. W najbliższych dniach nastąpi uroczyste otwarcie banku w lokalach byłego warszawskiego Banku kredytowego, gdzie też mieścić się będą biura nowej żydowskiej placówki finansowo-kredytowej. Tak więc mimo machinacyj i krecich robót niektórych jednostek — dzięki niezmordowanej pracy i ofiarności członków Rady nadzorczej i Dyrekcji, bank stał się faktem dokonanym i wkrótce otworzy swe podwoje dla dobra tutejszego społeczeństwa.

W niedzielę 7 bm. urządziła tut. „Iwrlah" uroczystą akademję z okazji siedemdziesięciolecia Achad-Haama. Uroczyste przemówienia wygłosili prezes Iwrii p. Bernstein i pp. Erlsman Katz, Ortner i Ries.

Ubiegłego tygodnia odbyło się Walne Zgromadzenie ŻKS. Hagiboru. Sprawozdanie z działalności klubu składali kierownicy poszczególnych sekcyj pp. Wohlman (sekcja fotbalowa), Bernfeld (sekcja kolarska i tenisowa). W roku sprawozdawczym powstało 10 drużyn fotbalowych, odbyto największą ilość rozgrywek, bo aż w liczbie 108, w tem 6 o mistrzostwo uzyskując okręgowe mistrzostwo kl. B. — Sekcja kolarska urządziła bieg o mistrzostwo klubu tak panów jak i pań. Liczy około 50 członków. Również sekcja tenisowa poczyniła znaczne postępy. — Po żywej dyskusji wybrano wydział złożony z Dra Pelpera jako przewodniczącego pp. Bernfelda, radcy Höniga i Dra Türkla jako wiceprezesów i 12 członków zarządu. **T.**

Demonstracje przeciw królowej rum. w Ameryce
„Precz z krwawą królową!"

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Chicago, 15. 11 (ŻAT). Tutejsi robotnicy chrześcijańscy i żydowscy urządzili olbrzymią demonstrację przeciwko królowej rumuńskiej, która bawi obecnie w Chicago. Demonstranci nieśli w pochodzie transparenty z napisami: „Precz z krwawą królową!" Policja usiłowała tłum rozproszyć, przyczem doszło do starcia między policją a demonstrantami.

Krwawe rozruchy komunistyczne na Jawie

Battawia, 13. 11 PAT. W rozmaitych miejscowościach Jawy zachodniej wywołali rewolucjoniści komunistyczni rozruchy, które jednakowoż władze stłumiły w samym zarodku. W wielu miejscowościach napadli rewolucjoniści na urzędy policyjne i [illegible], raniąc lub zabijając wójtów i dyrektorów policji. W Battawji odparto atak rewolucjonistów na więzienie. Rewolucjonistom udało się obsadzić zarząd pocztowy, skąd ich wyparła policja przyczem 4 komunistów zostało rannych. Poczyniono wiele aresztowań.

Chamberlain i Stresemann będą obecni na grudniowej sesji

Ligi Narodów w Genewie

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn, 15. 11 (L). Z kół oficjalnych donoszą, iż minister spraw zagr. Chamberlain obejmie przewodnictwo delegacji angielskiej podczas grudniowej sesji zgromadzenia Ligi narodów w Genewie. Niewiadomo narazie, czy do Genewy udadzą się również Briand i Stresemann.

Stresemann wyjeżdża

Berlin, 15. 11 (T). Półoficjalnie donoszą, iż minister spraw zagr. Stresemann uda się dnia 6 grudnia do Genewy i będzie uczestniczył w posiedzeniu Ligi narodów. Donoszą też, że p. Stresemann nie będzie przewodniczył Radzie Ligi narodów podczas sesji grudniowej, chcąc zarezerwować sobie przewodnictwo w Radzie Ligi podczas marcowej sesji.

W grudniu — zniesienie kontroli wojskowej nad Niemcami

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 15. 11 (T). Od osoby stojącej bardzo blisko rządu dowiaduje się berliński korespondent „Neue Freie Presse", iż rokowania francusko niemieckie są już tak daleko posunięte naprzód, iż w grudniu można spodziewać się zniesienia kontroli wojskowej nad Niemcami. Pewną trudność stanowi narazie sprawa kontroli przemysłowej nad Niemcami, przyczem charakterystyczną jest rzeczą, że nie Francja obstaje przy utrzymaniu tej kontroli, ale Anglja, która chce sprawować kontrolę nad przemysłem niemieckim.

W sprawach czysto militarnych doszły już obie strony do zupełnego porozumienia. Jako najważniejszy punkt ugody podnieść należy wspomnianą już sprawę kontroli wojskowej, która definitywnie będzie zniesiona w grudniu po ukończeniu sesji Ligi narodów. Odtąd sprawować będzie kontrolę wojskową nad Niemcami nie międzysojusznicza komisja lecz Liga narodów.

W styczniu prowadzone będą narady francusko niemieckie, które kontynuować będą rozmowy zaczęte w Thoiry. Chodzić będzie wtedy przedewszystkiem o ewakuację Nadrenji i kupno zagłębia Saary przez Niemcy.

Pogłoski o zamachu na Mussoliniego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 15. 11 (D). Dziś rozeszły się tutaj pogłoski o nowym zamachu na Mussoliniego, przyczem dyktator włoski miał zostać zamordowany. Poselstwo włoskie we Wiedniu zaprzeczyło w sposób kategoryczny tym pogłoskom, donosząc, że Mussilini odbył dziś rano rewję wojskową, co dało zapewne powód do stworzenia wspomnianej fałszywej pogłoski.

Wezuwjusz czynny

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Rzym, 15. 11 (D). Z Neapolu donoszą, że od kilku dni jest czynny Wezuwjusz. Fachowcy są zdania, że obecne wybuchy wulkanu nie przedstawiają niebezpieczeństwa.

Wybory w Bułgarji

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Sofja, 15. 11 (D). Wczoraj odbyły się w całym kraju wybory do parlamentu. Partja rządowa poniosła klęskę, zdobywając zaledwie jedną trzecią mandatów.

Pogłoski o ustąpieniu Hindenburga

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 15. 11 (T). Rozeszły się tutaj pogłoski, iż prezydent Hindenburg zamierza w przyszłym roku zgłosić dymisję z powodu ukończenia 80 roku życia. Kancelarja prezydenta Rzeszy zaprzeczyła tym pogł[illegible].

Straty spowodowane przez strajk angielski

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn, 15. 11 (L). Minister spraw wewn. Hicks oświadczył dzisiaj w mowie, iż straty jakie ponosi Anglja przez strajk górników, dadzą się w przybliżeniu oszacować na 400 miljonów funtów. Suma ta przekracza znacznie sumę kosztów wojny z Boerami.

Meksykańskie miasto doszczętnie ograbione przez bandytów

(Telegram własn[illegible] „Nowego Dz[illegible]ennika")

Nowy Jork, 15. 1[illegible] Z Vera [illegible] (Meksyk) don[illegible] iż miejscow[illegible] Bandarilla [illegible]ksyku zostało nieprawdopodobny sposób całkowicie ograbiona przez szajkę bandytów, którzy napadli na miasto. Garnizon wojskowy liczący 12 żołnierzy został wymordowany poczem bandyci obrabowali sklepy i mieszkania, przyczem wiele osób zostało rannych. Po dokonaniu grabieży, bandyci zbiegli i dopiero na telefoniczne wezwanie zarządzony został pościg, który jednak dotąd nie dał rezultatu.

Napad na urząd policyjny w mieście irlandzkiem

Londyn, 15. 11 PAT. Z Cork donoszą, że wczoraj wieczorem pewna grupa uzbrojona w rewolwery zaatakowała urząd policyjny w Cork, zastrzeliwszy pełniącego służbę sierżanta. Również w innych miejscowościach hrabstwa Cork dokonano podobnych napadów, przyczem poniszczono dokumenty.

Katastrofalny wybuch granatu

Rzym, 15. 11 PAT. Obok miejscowości Paneweggio przed pewnym barakiem, w którym znajdowało się 14 robotników leśnych wybuchł granat. Zabitych zostało 11 osób, reszta jest ciężko ranna.

Ruch rewolucyjny w Meksyku

El Pass, 15. 11 PAT. Mimo wyraźnych zaprzeczeń krążą nadal pogłoski, wedle których wzdłuż północnej granicy Meksyku rozwija się bardzo poważnie ruch rewolucyjny. Przywódcą tego ruchu jest gen. Fernandez.

Pr[illegible] Wilfan zwolniony na rozkaz Mussoliniego

Belgrad, 15. 11 PAT. Deputowany słoweński Wilfan, którego aresztowanie w Rzymie dało powód do przygotowania odpowiedniej interpelacji w Skupczynie, nadesłał z Rzymu depeszę z[illegible]adamiającą o [illegible]go uwolnieniu z więzienia na rozkaz Mussolin[i]ego.

Listy z kraju

RZESZÓW. (Kor. wł.). Z ruchu sjońskiego.

Przy udziale licznego grona członków organizacji sjońskiej, odbyło się onegdaj doroczne walne zgromadzenie. Prezes organizacji dr. Wang wygłosił dłuższe sprawozdanie, w którem skreślił całoroczny bieg pracy tutejszego Komitetu lokalnego. Poważną zasługą ustępującego komitetu było wynajęcie lokalu, który jednak dotychczas z powodu pory [illegible] niej nie wykorzystano w odpowiedni sposób; nowo wybrany zaś komitet powinien sprawą lokalu intensywniej się zająć, by stał się on ogniskiem całego naszego ruchu w mieście. Także i na polu pracy palestyńskiej nie zaniedbano żadnej okazji, by naszym funduszom przysporzyć dochodów. Akcja szeklowa mimo usilnych zabiegów prezesa międzyfrakcyjnej komisji szeklowej dra Schildkrauta niestety nie zakończyła się pomyślnie. Wykupiono 396 szekli co należy przypisać (jak i w innych miastach) zaprowadzeniu jednolitego szekla i temu że ubiegły rok nie był rokiem kongresowych. Pożałowania godne jest stanowisko tut. org. „Mizrachi" i „Poale Sjon", które brały minimalny udział w pracy szeklowej. Sprawozdanie z działalności biura palestyńskiego złożył p. Herschtal, a tow. „Tarbut" p. Eljasz Wang. W ostatniej sprawie podnieśliśmy już niejednokrotnie zupełną obojętność sfer rodzicielskich wobec poczynań tow. „Tarbuth". Jest obecnie (z powodu wynajęcia pierwszorzędnego lokalu) możność dania dzieciom starszym i młodszym wychowania narodowo żydowskiego a zainteresowane sfery apatycznie się zachowują. Komitet towarzystwa podejmuje ostatnio kroki przez bezpośrednie porozumienie się z rodzicami. Te starania powinny przynieść pozytywne rezultaty. — Nad sprawozdaniem rozwinęła się ożywiona dyskusja. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu komitetowi, przystąpiono do wyboru nowego kierownictwa. Przewodniczącym został ponownie wybrany p. Dr Wang, zastępcami pp. Emmer i Hofstädter, sekretarjat objęli pp. Adler i Geiger. Referaty rozdzielono w następujący sposób: Keren Hajessod — p. Wang, Keren Kajemeth — p. Hofstädter, Komisja palestyńska — p. Dr Kanarek, Komisja organizacyjna — p. M. Reich, Komisja szeklowa p. Emmer, finanse organizacji — p. L. Chaim zarząd lokalu — p. L. Engelberg. Ponadto wchodzi w skład komitetu 11 członków, biorących udział w pracach poszczególnych Komisyj. Rad.

Ostatnie wiadomości

Warszawa, 15. 11 Sin. Późnym wieczorem rozeszła się w Sejmie wiadomość o załamaniu się jednolitego frontu Sejmu w sprawie dekretu prasowego. Wiadomość ta okazała się prawdziwą. Mianowicie Klub pracy cofnął swój podpis spod nagłym wnioskiem uchwalonym jednomyślnie na dzisiejszem posiedzeniu komisji prawniczej, wychodząc z założenia, że rząd powinien mieć możność wniesienia naprzód tego dekretu do Sejmu. Z tego względu Klub pracy cofnął swój podpis, a wdodatku jeszcze ma stronnictwo to zażądać na jutrzejszem posiedzeniu Sejmu usunięcia tej sprawy z porządku dziennego. Słychać, że zarówno Stronnictwo Chłopskie jak i część Wyzwolenia ma popierać stanowisko zajęte przez Klub pracy.

Genewa, 15. 11 PAT. Pisma genewskie ogłaszają sensacyjny proces, którywytoczony został obecnie gen. Pangalosowi za pogwałcenie 12 paktu Ligi narodów, a to za wydanie w październiku 1925 r. rozkazu zbrojnego najścia na terytorjum bułgarskie. Aktem tym gen. Pangalos sprowokował interwencję Ligi narodów, a wn astępstwie uchwałę Rady Ligi narodów, skazującą Grecję na zapłacenie Bułgarji 30 milj. lewów odszkodowania. Oskarżenie zostało podniesione że pakt Ligi narodów został ratyfikowany przez Grecję, a więc obowiązuje w dalszym ciągu Grecję. Wypływające z paktu obowiązki muszą być wykonywane przez wszystkich członków Ligi narodów, aby cel Ligi ochrony ogólnego pokoju mógł być tą drogą osiągnięty. Wraz z Pangalosem zostali oddani pod są minister wojny i spraw zagranicznych.

Paryż, 15 11 (K) Mimo porozumienia, jakie od dłuższego czasu panowało wśród stronnictw popierających obecny rząd, dają się coraz bardziej odczuwać pewne oznaki wskazujące na silne zachmurzenie się horyzontu politycznego w[e] Francji. Od pewnego czasu daje się zauwa[żyć] bardzo żywy ruch opozycyjny socjalistów i republikańskich socjalistów. Przywódca unji demokratyczno-republikańskiej poseł Marin wygłosił w sobotę znamienną mowę, w której ostro wystąpił [pr]zeciwko rządowi Poincarego. Również i na[…]wicy daje się od pewnego czasu zauważ[yć] [ni]e niezadowolenie. Wszystko to każe prz[y]szczać, iż w najbliższym czasie wybuchnie przesilenie rządowe we Francji.

Obwieszczenie.

Włosy ludzkie firm włoskich, szwajcarskich i czeskich, czyszczone w długościach od 25 do 70 cm, botki skórzane i sukienne, oraz płócienne buciki, należące do masy konkursowej Salomona Merla przechowane u firmy Maks i Sam. Dintenfass w Tarnowie, a w szczególności w inwentarzu konkursowym S 2/26, sprzedane zostaną w drodze licytacji ofertowej najkorzystniej ofiarującemu pod następnjącemi warunkami.

1) Wymienione towary, ocenione na kwotę 4.104 dol. am. 58 cent, sprzedane zostaną naraz ryczałtem, tj. tak jak stoją i leżą bez liczenia mierzenia i ważenia, oraz bez jakiejkolwiek odpowiedzialności masy konkursowej Salomona Merla, zarządcy tejże, wydziału wierzycieli, wzgl. jego członków za jakość, stan, ilość lub wartość przedmiotów sprzedać się mających.

2) Mający chęć kupna winni pisemne oferty opieczętowane wnieść na ręce, zarządcy masy Dra Emila Widera, adwokata w Tarnowie najpóźniej do 25 listopada 1926 r. Oferent związany jest ofertą od chwili jej wniesienia.

3) Otwarcie ofert nastąpi w dniu 28 listopada 1926.

4) Wydział wierzycieli zastrzega sobie zatwierdzenie ofert i oferta obowiązuje masę konkursową dopiero od chwili ogłoszenia jej zatwierdzenia, przyczem oferty spóźnione, nieczytelne i niezrozumiałe nie będą uwzględnione. Wynik licytacji ogłosi zarządca masy oferentom pisemnie.

5) Z powodu zatwierdzenia lub niezatwierdzenia ofert, ani masa konkursowa, ani zarządca tejże, ani też wydział wierzycieli, lub jego członkowie przez nikogo do żadnej nie mogą być pociągani odpowiedzialności.

6) Oferent, którego oferta przez wydział wierzycieli zatwierdzona zostanie, obowiązany będzie najpóźniej do 48 godzin od chwili zawiadomienia go o zatwierdzeniu oferty, złożyć na ręce zarządcy masy w gotówce całą cenę kupna.

7) Po całkowitem zaspokojeniu w gotówce ceny kupna nastąpi oddanie nabywcy w posiadanie nabytych przedmiotów, a nabywca obowiązany jest do 48 godz. od chwili uiszczenia ceny kupna towary te odebrać, ponosić wszelkie koszta z oddaniem i odebraniem połączone, należytości stemplowe od dokumentów spisać się mających względem nabycia, i oddania nabytych przedmiotów, oraz spłacić masie konkursowej za każdy choćby zaczęty dzień zwłoki w odebraniu nabytych towarów kwotę 10 Zł tytułem składowego z zastrzeżeniem prawa zastawu dla sumy konkursowej na nabytych przedmiotach dla jej stąd wynikłych należytości.

8) Inwentarz można przeglądnąć w biurze zarządcy masy konkursowej w Tarnowie przy ul. Wałowej 24 II. piętro w dnie powszednie od 3—6 popołudniu.

Zarządca masy konkursowej Salomona Merla:
Adwokat Dr. Emil Wilder.

Tarnów dnia 10 listopada 1926.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków Orzeszkowej 7.